

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

BROJ: 50

CENA 1 D.

VIKEND ROMAN

BEGUNAC IZ FORT VORTA

**ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU
CRTANIH ROMANA**

CRTANI ROMANI

CENA 1 D

182

Krvavo jutro

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

**BEGUNAC IZ
FORT VORTA**

Naslov originala:

William Mark:

**ENTSPRUNGEN AUS FORT
WORTH**

Copyright 1969 by Martin Kelter
Verlag, Hamburg

BEGUNAC IZ FORT VORTA

Paklena žega pritisla je unutrašnje dvorište južnog krila tvrđave Fort Vort izgrađenog od teških, kamenih blokova.

Prilepljen uz zid, u plitkom udubljenju, jedan je čovek pokušavao da bar malo iskoristi oskudnu senku koju je stvarala izbočina prozora. Bio je to visok, mršav čovek, blizu tridesete, kao slama žute kose i bledih, upalih obraza. Na sebi je imao iscepanu sivu bluzu, košulju sa bezbroj zakrpa i potpuno izderane cipele.

Osuđenik na doživotnu robiju, Džek Hardak, boravio je ovde u kaznionici već skoro tri godine. Pošto za čitavo to vreme nije u Fort Vort dopremljen ni jedan osuđenik na doživotnu robiju, morao je ovaj „najteži“ robijaš — kako to pravila zahtevaju — uvek sâm da izlazi na petnaestominutnu dnevnu šetnju. Čitave dve godine vodila ga je teško naoružana stražarska trojka u sedam milja prema zapadu udaljeni, kamenolom gde je od ranog jutra do mirklog mraka na usijanoj litici lomio

kamene blokove. Onda je Hardak teško oboleo. Uprkos tome, vukli su ga i dalje u kamenolom. Sve dok jednog dana nije mogao uopšte da ustane sa svog ležaja. Zatvorski lekar je bio stari veterinar, koji se konačno potrudio da obrati pažnju na narednikovu prijavu i dozvolio da dovedu kažnjenika broj 77. Rezultat pregleda bio je sledeći: Hardak je oslobođen rada i morao je da ostane stalno u ćeliji.

To je za ovog čoveka iz Oregona, koji je od najranije mladosti bio naviknut na slobodnu prirodu i svež vazduh, bila najgora kazna. Svakoga dana vodila su ga dva čuvara u dvorište — na čitavih četvrt sata. U početku je kažnjenik, koji je bolovao od stomaka, pokušavao da za tih petnaest minuta prikupi snagu koja mu je bila potrebna za opstanak. Ali za to je četvrt sata bilo premalo.

Zatvorenik broj 77 propadao je sve više.

Na ozbiljniju lekarsku pomoć niko nije pomišljao.

Ipak je on osuđenik na doživotnu robiju. Bio zdrav ili ne bio — njegov je život bio otpisan. U tom slučaju najbolje bi bilo da što pre umre.

To je bilo stanovište veterinara Gadelmija, a i kapetana Milera, zapovednika kažnjeničkog logora. Sa njima se slagao i izvestan broj ljudi iz straže.

Samo je bez potrebe jeo hleb. Morali su najstrože da ga čuvaju, a često su morali da ga iznose iz ćelije u hodnik, jer nije bio u stanju ni ćeliju da očisti.

Zar ne bi, stvarno, bilo najbolje da što pre umre?

Tako je to izgledalo krajem sedamdesetih godina u ozloglašenom kažnjeničkom logoru Fort Vortu.

Sigurno je da bi se život doživotnog robijaša Džeka Hardaka, kažnjenika sa brojem 77, tiho ugasio da nije bilo Sema Mičela, visokog crnca, stražara iz Fort Vorta, sa kojim su njegovi drugovi bele boje kože jedva izmenjali poneku najnužniju reč.

Crni Sem je, najverovatnije, bio jedino ljudsko biće u kažnjeničkom logoru, koje je u grudima nosilo nešto kao srce. I mada se doživotni robijaš Hardak, u vreme kad je još bio zdrav i snažan, nije prema ovom stražaru crne kože nimalo drugačije ponašao nego prema ostalima, pokazivao je ovaj prema njemu sažaljenje.

Kad god je crni Mičel bio na službi, mogao je Hardak malo da odahne. Naročito onda kada ga je crnac sâm čuvao prilikom dnevne šetnje. Tada ga on nije prisiljavao, kao ostali, da šeta u besmislenim krugovima. Naprotiv, Hardak je mogao

da se u uskoj senci ispod prozorske izbočine zakloni od vrelih sunčevih zraka.

I u ćeliji je crni Sem pokušavao da zatvoreniku omogući kakvo bilo olakšanje. Češće je dolazio da mu — ma da je to bilo zabranjeno — otvori prozor; ponekad bi ukrao za njega lonče mleka ili komad hleba. To je, naravno, bilo moguće jedino kada je Mičel sam čuvao stražu. Što je do toga ipak češće dolazilo treba zahvaliti činjenici da su ostali stražari povremeno dozvoljavali sebi slobodne časove na račun crnca. A to će ih sve, a pre svega Sema Mičela skupo stajati jednog dana!

Toga dana je opet bila takva situacija: Sem Mičel je sam čuvao doživotnog osuđenika, dok su druga dvojica: Tom Holovej i Džoni Enkers, sedela u stražarnici i igrala poker.

Hardak je stajao naslonjen u kamenom udubljenju i oprezno udisao vazduh bolesnim plućima. Bolove u stomaku gotovo nije više ni osećao, jer se tokom tolikih dana i noći bio gotovo navikao na stalne bolove. Ali kad bi ga izveli u dvorište i kad bi udahnuo vazduh, koji je tuda strujao, onda ga je bolelo ceo grudni koš. A vrelina koja se odbijala od zidova stvarala mu je tešku glavobolju.

Džek Hardak je bio slomljen čovek. On je to znao. Ali ipak se nije predavao. I danju i noću, i dok je bio zdrav i kad je oboleo, za čitavo vreme robijanja on je vrebao priliku. Nikad se nije predavao!

Čak ni sada, kada je, kao neki samrtnik, stajao naslonjen u udubljenju zida. Da mu nije Sem poslednjih nedelja češće donosio poneki

lončić mleka, komad hleba, pa čak i komade sira, ne bi sada mogao da se drži na nogama.

Sudbina zatvorenika, koja je godinama bila beznačajno nepromenjena, trebalo je toga dana, upravo za tih četvrt sata, da se bitno izmeni.

Pinki Bludšun je prouzrokovao tu promenu. Bludšun je bio momak nezgrapčan, podmuklog, bubuljičavog lica i čvrstih pesnica. Imao je nisko čelo, a ispod isturenih usana širila se snažna brada. Imao je trideset i tri godine i od nedavno je bio postavljen za šefa-narednika logora.

Kobna slučajnost dovela ga je baš toga dana u unutrašnje dvorište južnog krila.

Hardak je čuo njegove korake. Ali bilo je prekasno da se izvuče iz udubljenja. On se usrdno nadao da ga Bludšun možda neće primetiti.

Prevario se, međutim. Šef-narednik ga je odmah spazio i pošao ka njemu ostrim, pretećim koracima.

Na četini jarda pred njim on se zaustavi. Bludšun se uvek držao tog rastojanja iz iskustva. Već je doživljavao da ga ljudi, koje su smatrali umornim, bolesnim i slomljenim, napadaju kad im priđe na dva jarda.

Sitnim, kosim očima merio je komandir straže zatvorenika. Iznenada istrže on iza pasa kamdžiju.

Teško pljesnu prvi udarac po glavi zatvorenika. Drugi ostavi krvavu brazdu na licu, a treći ga skoro onesvesti.

Kao da je iz zemlje iznikao, skoči crni Sem pred narednika.

— Šta to treba da znači? — skliznu sa njegovih debelih usana.

Bludšun okrete glavu i izbeči se u crnca.

— Ah, smrdljivi nitkove, ti si na straži? U redu! Ovo ti je predujam!

On zviznu kamdžijom crnca preko lica. Kad je zamahnuo za drugi udarac ruka mu zastade u vazduhu. Sem Mišel je dohvatio kraj kožnog kaiša debelog kao prst i čvrsto ga držao.

Bludšun dogradi levom rukom dršku kolta.

Bio je skoro izvukao pištolj iz futrole, kada ga je pogodila teška crnčeva pesnica i oborila s nogu.

Zaprepasćen sopstvenim postupkom, buljio je crnac u svog oborenog komandira straže.

Kamdžija je ležala na zemlji.

A kolt...?

Oružje se dokotrljalo do noge zatvorenika, koji je, još uvek upola omamljen, stajao naslonjen na zid.

Prošlo je samo tri sekunde od udarca koji je oborio Bludšuna.

Onda Džek Hardak pristupi poslu.

On se baci napred, dogradi oružje i sakupivši svu snagu, udari crnca, koji ga je uzeo u zaštitu, nekoliko puta po glavi. On ga je udarao i onda kada je već ležao onesvešćen na zemlji pored belog stražara.

Džek Hardak mu istrže lovački nož iza pasa i baci se na narednika, koga je smrtno mrzeo.

Pinki Bludšun nije ni došao svesti posle crnčevog aperkata, a već ga je stigla smrt.

Zatvorenik pogleda oko sebe.

Teško dišući, stajao je između dveta. Onda poleti prema kapiji koja je vodila ka prednjoj zgradi južnog krila.

„Stoj!" On se zaustavi u trku.

— Ključ! — promrmlja tiho, okre-
te se i poleti natrag.

Za pojasom mrtvog narednika ubi-
ca pronađe veliki svežanj ključeva
i otrže ga.

On je dobro poznao ključ. Godi-
nama je posmatrao koji ključ pripa-
da kojim vratima i kojoj bravi. Žur-
no iščupa jedan veliki ključ, gurne
ga u bravu i, jedva se savlađujući,
mirno ga okrene.

Iako je velika brava nekoliko pu-
ta dnevno otključavana, zatvoreniku
se učinilo da je baš danas otključ-
čavanje bilo suviše glasno. On otvo-
ri vrata, pa ih zatvori ponovo za so-
bom. Imao je dovoljno nerava i da
ih zaključa.

Sa svežnjem ključeva u levoj i
koltom u desnoj ruci on prođe kroz
prvi hodnik.

Kod pretposlednjih vrata se zaust-
tavi i podigne rezu. Sa druge strane,
pod prozorom, čučao je sedokosi čo-
vek u bezbojnom lanenom odelu i
činilo se kao da spava.

Imao je možda pedeset godina. Bio
je neobrijan i imao svetle oči. Ne-
dostajala mu je gornja polovina le-
vog uвета. Kada je otvorio oči u nji-
ma se pojavi neizmerno čuđenje.

Bio je to Džems Bruk, nekadašnji
šerif Santa Fea.

— Helo, šerife! — viknu Hardak.
— Hoćete li sa mnom?

Na licu osuđenika na doživotnu
robiju pojavi se satanski osmeh.

Bruk, koga je igra sudbine dovela
u Fort Vort, skoči i priđe vratima.

— Hardak! Vi?

— Da, ja.

— Kako ste došli ovamo?

— Ja sam slobodan!

Džek Hardak iskezi svoje krmja-
ve žute zube i isturi donju vilicu.

— Da, šerife, slobodan sam. Za
četvrt sata biću napolju u savani.

— Vi ste poludeli!

Hardak zgrabi svežanj ključeva i
podiže ga do otvora na vratima.

— Prepoznajete li ovo, Bruk? To
predstavlja put u slobodu!

Džems Bruk je zurio u čoveka iz
Oregona. Onda najednom siđe sa
njegovih usana:

— Povedite me sa sobom, Hardak.

Ubica Džek Hardak nije bez raz-
loga otvorio upravo ova ćelijska
vrata. On upre pogled u lice neka-
dašnjeg šerifa.

— Gde je zlato, Bruk?

— Ne znam, Hardak.

— Ako ne znate gde je zlato, on-
da mi niste potrebni — produži Har-
dak bahato.

Bruk procedi kroz zube:

— Otvorite. Dobićete trećinu.

Hardak je, međutim, bio čovek bez
živaca.

— Polovinu! — rekao je ledeno.

Donja vilica nekadašnjeg šerifa je
zadrhtala.

— Ucenjivaču!

Kad je Hardak hteo da zatvori
rezu, Bruk gurnu ruku u procep.

— U redu — prostenjao je — po-
lovinu!

Hardak je znao i koji ključ od-
govara za ovu bravu.

Džems Bruk pođe s njim bez za-
državanja. Nije bilo ničega što bi
poneo sobom.

Hardak zatvori za njim vrata će-
lije.

Dalje su pošli zajedno. Vrata sa rešetkama su otvorili i zatvorili za sobom. Džems Bruk je za trenutak pomislio na dva čovjeka čija bi mu pomoć bila dobrodošla. Na Pedra Gonzalesa, koji je imao ranč nedaleko od Dalasa i — na revolveraša Džonija Salivena.

Bruk je znao da su obojica tu u logoru. Dužnost im je bila da čiste srednji hodnik. Ali nekadašnji šerif Santa Fea ubrzo napusti tu misao. A bilo je sigurno da će Gonzales i Saliven, obojica osuđeni na pet godina zbog ubistva, posle izdržane kazne postati slobodni ljudi, što se ne bi moglo reći za ubicu Džeka Hardaka.

On se zaustavio pred velikim srednjim vratima i gurnuo ključ u bravu.

— Šta ti pada na pamet? — pročišta Bruk. — Do izlaza moramo dole, preko stepenica!

— Da, ali su tamo unutra Gonzales i Saliven a potrebna su nam obojica alko želimo da se barem sto milja udaljimo od Fort Vorta.

— Besmislica! Svaki minut koji ovde straćimo može da znači naš kraj — reče Bruk.

Hardak ipak otključa obe brave i gurnu vrata.

Zabezegnuto stražar, koji je stajao leđima okrenut vratima, pokušao da se okrene.

Udarac Hardakove pesnice nije ga pogodio! Ko zna šta bi se dogodilo, da nije bilo Džemsa Bruka. Bivši branilac zakona nalete na stražara glavom i obori ga na zemlju kao metkom.

Hardak istigne nož iz pojasa.

Bruk spusti svoju snažnu šaku na ruku čovjeka iz Oregona.

— Ostavite to! Njega smo se rešili. Neće doći k sebi najmanje jedan sat.

Nasred ledine klečala su dva čovjeka u neverovatno priljavoj lokvi vode. Crnokosi rančer Gonzales i sedokosi strelac Saliven.

— Napred! — pročišta Hardak.

Obojica se probudiše iz zapanjenosti i skočiše na noge. Dosta im je trebalo da shvate šta se događa.

Gonzales dograbi stražarevu pušku.

Onda pojuriše. Kod stepenica koje su vodile ka hodniku prema stražarnici, Hardak ih opomenu na opreznost.

— Banda se kocka! — pročištao je.

Bruk odmah odlučio, pre no što je Hardak išta mogao da kaže:

— Samo su dvojica. Onesvestićemo ih i svezati.

Hardak ga pogleda sa mržnjom.

— Još uvek ste prokleti šerif!

— Mir! — prekidalo ga Gonzales.

Bruk odgurnu vrata stražarnice i za tren oka onesposobi obojicu.

— Kako ćemo preko dvorišta stići do glavne kapije? — upita Gonzales oklevajući.

— Idi ćemo sasvim polako — progundao Hardak.

Otvorili su vrata spoljnog dvorišta. Zapljusnu ih talas vrelog vazduha. Žučkasti pesak ih je zaslepljivao. Oko čitavog dvorišta bile su nanizane tamnosive barake. A na drugoj strani, skoro dve stotine jardi udaljena, stajala je glavna kapija.

Danju i noću su dva stražara čuvala stražu.

Jedan se bio naslonio u udubljenje kapije, dok je drugi bio negde gore, na galeriji, među stražarnicama. Četiri begunca nisu mogla da ga otkriju.

— Ne možemo ovde da stojimo — šapnu Gonzales.

Hardak je imao novu ideju:

— Ići ćemo jedan za drugim!

On sâm stade pored male kolone, kao da je to grupa radnika, i povede je prema kapiji.

Devetnaestogodišnji Rik Džonson se izvuče iz udubljenja i pođe prema zatvorenicima.

He, šta li to može biti? Otkad se to šetaju kažnjenici po logoru bez nadzora?

Džonson čvršće prihvati pušku.

Grupa zatvorenika stiže do njega.

Gonzales i Saliven jurnuše istovremeno na stražara.

Stražar se sruši bez glasa.

Minut kasnije Hardak otvori glavnu kapiju.

Onda se sve odigralo munjevitom brzinom.

Gore, na galeriji, stajao je Tekšanin Džim Tilberi. On je video ljude kako jure prema koralu, gde su bili konji.

Tilberi nije odmah shvatio.

Kad je podigao pušku, rančer se okrete prema njemu sa puškom.

Ali stara sačmara ne opali!

Zato Tilberijev metak stiže rančera.

Ostali su već bili daleko.

Hardak je s mukom napredovao. Kad je video da je Gonzales pao, on

poteže pištolj i opali. Nije uspeo da pogodi stražara.

— Saliven!

Revolveraš se zaustavi.

Hardak mu pruži pištolj.

Saliven ga grabi, otkoči na stranu i opali dvaput.

Pre no što je uspeo da opali drugi metak, Tilberi se sruši sa galerije i tresnu na vreli pesak.

Begunci su grabili dalje.

Jedino je Gonzales ležao bez pokreta na pesku. Metak ga je pogodio u desnu stranu grudi. Nije bio mrtav, ali je bio tako teško ranjen da nije mogao da se makne.

U logoru su čuli pucnjavu.

Džo Perkins i Elvis Gordon su za pola minuta stigli do kapije i izašli napolje.

U međuvremenu su se begunci dokopali koralu i bacili se na tri neosedlana konja.

Pucnji su praštali.

Saliven je bio pogođen i pao sa konja na zemlju.

Tu je ostao da leži sa podignutim pištoljem, čekajući da mu oba stražara dođu na nišan.

Hardak je užagrenim očima gledao prema njemu.

Saliven ih nije ostavio na cedilu. Pucao je u oba najbliža stražara, ali bez uspeha.

Onda se uspravi pokušavajući da se popne na konja.

Novi hitac iz puške ponovo ga obori s konja.

Bruk se zaustavi na udaljenosti od trista jardi i pogleda šta je sa Hardakom.

— Napred! — stenjao je Hardak,

Bruk se ne mače.

— Ako pobegnemo, obesiće Salivena.

— On je i tako izgubljen! — reče promuklo ubica Hardak.

— Ne, ranjen je u nogu i levo rame!

— Mi moramo dalje...!

— Obesiće ga!

— Ako ostanemo, onda smo sve prokockali!

Bivši šerif ga mračno pogleda.

— Prokockali? Ne, dobićemo samo dvostruku kaznu i ništa više!

— Ja sam već osuđen na doživotnu! — viknu Hardak i skoči na konja.

Bruk pogleda za njim. On se bio dokopao najboljeg konja i imao je najviše izgleda da se izvuče.

Ipak, nekadašnji čuvar zakona okrenu konja i odjaha polako natrag prema Fort Vortu.

—o—

Ma koliko njegovi izgledi bili neverovatni i mali, osuđenik na doživotnu robiju, Džek Hardak, uspeo je da pobjegne.

Oštrim galopom on se uputio prema zapadu i brzo domogao otvorene savane.

Istina, za njim je posle jednog sata odjahao odred stražara, ali teško ranjeni revolveraš Džoni Saliven učinio je sve da omogući bekstvo u slobodu svom sapatniku. On se neopažen privukao koralu i sa poslednja dva metka iz pištolja razjurio najveći deo konja kroz otvorena vrata koralu.

Prošlo je više od jednog sata dok su stražari uspjeli da pohvataju prve konje.

To je ubici obezbedilo prednost, koja — kako se kasnije pokazalo, — nije mogla da se nadoknadi.

Konj, koga je jahao Bruk, pridružilo se ostalim konjima koji su se razbežali, čim je ovaj sjahao sa njega.

Položaj uhvaćenih begunaca bio je mnogo teži no što je Bruk pretpostavljao. On, naime, nije znao da je Hardak u unutrašnjem dvorištu ubio šefa-narednika.

Istina i crni stražar Samjuel Mičel nije davao znake života kada su ga našli, ali to nije zabrinjavalo nikoga u Fort Vortu. Strpali su ga u mrtvačnicu i dva stražara, koji su dva sata kasnije tamo stajali, izbezumljeno su pobjegli kad su se drvena vrata mrtvačnice otvorila i na pragu se pojavilo iskeženo crnčevo lice.

Mičel je preživio strahovite udarce drškom pištolja. Njegova tvrda, kovrdžava lobanja bila je mnogo izdržljivija nego što je to Hardak mislio.

Crni Sem se dovuče do odeljenja za posadu i sruči na svoj ležaj.

Ništa se, međutim, ne bi promenilo u položaju Bruka i Salivena. Smrt jednog crnca nije značila ništa, čak i kad je on pripadao straži kažnjeničkog logora.

U sadašnjim uslovima bi Saliven i Bruk bili osuđeni na doživotni prisilni rad i to je, čak, bila velika milost za njih. Da se Bruk, naime, nije dobrovoljno vratio, Saliven bi, kako je Bruk predviđao, odmah našao smrt na vešalima.

Umesto toga, delio je nekadašnji šerif Santa Fea sudbinu revolveraša koga je spasao smrti: kažnjen je najstrožijom kaznom koju je čovek u ovoj surovoj zemlji mogao da bude kažnjen.

A učestvovao je u bekstvu samo zato što je verovao da mu se tako pruža mogućnost da dokaže svoju nevinost.

Džems Bruk je nevin osuđen na dvanaest godina prisilnog rada. A pojma nije imao da je baš zločinac Džek Hardak krivac za njegovu sudbinu.

Šta se tada, u stvari, dogodilo?

U noći između jedanaestog i dvanaestog aprila 1877. godine dogodila se provala u Beverli banci u glavnoj ulici Santa Fea.

Šerif Bruk je odmah pošao u tražanje za bandom. Ubrzo je, međutim, došao do zaključka da se ne radi o bandi već o jednom jedinom banditu. Išao je u poteru za njim čak gore u brda Novog Meksika, a da nije uspeo da mu vidi lice. Video ga je samo s leđa.

Jedne večeri gonio ga je na rastojanju od samo sto pedeset jardi uz strmi obronak brda.

Bandit je prilikom te potere izgubio tri teške torbe sa novcem i — utekao.

Bruk je sakrio plen između stena i pošao dalje tragom zločinca.

Sreća je, međutim, bila na strani bandita. Utekao je u noć. Džems Bruk nije saznao da je pred njim bio dugo traženi razbojnik Džek Hardak. Pratio ga je još tri dana, a onda je morao da obustavi poteru jer je izgubio trag. Onda se vratio i ustanovio da je neko otkrio sakriveno zlato i odneo ga,

Nikoga nije bilo u Santa Feu koji bi verovao da je šerif u stanju da izvrši krađu. Ipak, mesec dana kasnije osudio ga je sudija Henri Abraham na dvanaest godina prisilnog rada.

Svi su u Fort Vortu znali za šerifovu istoriju.

Znao je i Džek Hardak.

Njega je, inače, pola godine kasnije na granici Kanzasa uhapsio najčuveniji nosilac zvezde na čitavom Zapadu, Vajat Emp. Njegovom sudiji uopšte nije teško palo da ovom višestrukom ubici, koga su tražile brojne poternice, izrekne kaznu doživotne roblje.

Tako je zločinac stigao do Fort Vorta. U isti kažnjenički logor, u kome je već bio čovek čiju je nesreću, u osnovi, on prouzrokovao.

Hardak nije hteo da povede šerifa sa sobom zato što ga je obuzelo sažaljenje. Bila je to čista računica, jer je on bio ubeđen da je Bruk sklonio zlato negde na stranu.

Već po drugi put je šerif iz Santa Fea za svoju nesreću trebalo da zahvali zločincu Hardaku.

U međuvremenu je ubica pobegao. Pošto je imao sve razloge da izbegava gradove, u kojima je svaki šerif znao za poternicu za njim, jašio je on sve dalje na zapad, prema Arizoni.

Pravo u čeljusti lava...

Jednog vrelog kasnog popodneva ujahao je jedan čovek sa istoka u grad Tombston.

Bio je visok, mršav, svetle kose i sivih očiju. Jaka brada pokrivala je donju polovinu njegovog lica. To i činjenica da je kosu obojio sokom kore od drveta, učinili su begunca iz Fort Vorta toliko drugačijim, da bi Džeka Hardaka jedva prepoznao i šerif koji bi dugo i pažljivo studirao njegove slike sa poternice.

Hardakov dolazak u Tombston nije bilo prvo iskušenje ove vrste. Ulazio je on već u nekoliko gradova i došao do ubeđenja da mu je maska sasvim dobra.

Ovim jahanjem za Tombston hteo je hladnokrvni zlikovac da se uveri da je konačno izbrisao svoju prošlost, čak i što se tiče straha pred čuvarima zakona. On je tačno znao ko je zaštitnik zakona u Tombstonu. Svako je na Zapadu to znao: bio je to Virgil Erp, stariji brat čuvenog šerifa iz Dodž Sitija Vajata Erpa. Kao i Vajat, tako je i Virgil Erp bio poznat kao nepoštedni lovac bandita.

Hardak upita nekog mladića za šerifovu kancelariju.

On priveza tamo konja i otvori bez kucanja vrata kancelarije.

Iza velikog pisaćeg stola sedeo je čovek srednje visine, nešto bolešljivog izgleda, lica uokvirenog crnim bakenbardima. Nosio je sive suknene pantalone i znojem natopljenu sivu pamučnu košulju. Sa leve strane, na izbledelom crnom prsluku, nosio je petokraku zvezdu.

Hardak ga je začuđeno posmatrao.

Nebesa! On tako nije zamišljao Virgila Erpa! Ovaj momak je više ličio na mrtvu ribu nego na strah i trepet bandita — Erpa!

— Hej! — reče Hardak. ohrabren ne baš upečatljivim izgledom šerifa.

— Gde mogu da nađem u ovoj prljavoj rupi neko pristojno prenoćište?

Šerif se podiže. On nesigurno odmeri stranca i odvrati kreketavim glasom:

— Najbolje da se obratite kod Neli Kešman.

Hardak klimnu glavom.

— Tja, možda. Čuo sam već to ime.

Hardak izvadi kutiju duvana iz džepa i smota cigaretu.

— Znate, za mene je to osnovno: kad dođem u neki grad idem pravo u policiju da pitam sa savet. Inače šalju čoveka bez potrebe tamo-amo.

Tobožnji Virgil Erp klimnu glavom.

Hardak pođe polako ka vratima.

— A gde može da se jede?

— Takođe tamo — doda šerif.

Čovek iz Oregona izađe bez reči.

On nije znao da ovaj grad osim oblasnog šerifa ima i gradskog. Čovek koga je posetio zvao se Džoni Behan. Bio je to slabunjav momak, koji je pod jagnjećom kožom nosio srce hijene. Bio je potajni neprijatelj braće Erp, a prijatelj ozloglašene braće Klenton, koja su od pre izvesnog vremena zadavala oblasnom šerifu Virgilu Erpu brige. Džon Klam, predsednik opštine i izdavač „Tombstonskog epitafa“, nazvao je Behana „opasnim momkom sa dečjim licem“.

Hardak uzjaha svoje kljuse i odjaši do hotela Neli Kešman. Bila je to prilično velika, jednostavna građevina u obliku potkovice, čija će vlasnica kasnije ući u istoriju grada Tombstona.

Hardak se upisa u knjigu gostiju kao Džef Gilbert i pope se u sobu,

koju mu je vlasnica odredila, da se malo dotera.

Odbegli bandit je bio zadovoljan. Mogao je biti ubeden da ga ovako prerusenog ni rodna majka ne bi prepoznala.

On prileže dva sata, da bi se odmorio od napornog jahanja. Onda ustade, stavi na glavu svoj bezbojni šešir i izađe.

Još uvek je treperila jara na ulicama Tombstona. Žuti pesak je bio užaren, a od belo okrečenih zidova odbijala se sunčeva vrešina.

Kakva je to igra sudbine dovela ovog čoveka baš u ovaj grad? Zašto nije krenuo prema severu ili prema istoku? Došao je baš ovde, u lavlje čeljusti. Dvadeset sedam dana posle bekstva.

Zveckajući polako mamuzama, išao je Alenovom ulicom i uputio se pravo u „Kristalni salon“.

Kada su se za njim sklopila obadva krila pokretnih vrata, ostao mu je bio još samo jedan sat slobode.

On se umeša među ostale prisutne kraj velikog šanka, diveći se velikom trodelnom ogledalu kome sigurno nije bilo para na Zapadu, i poruči viski.

Polako je srkao oštro piće.

Levo od njega stajao je neki dugački momak u odelu jahača sa pašnjaka. Imao je lice pravog goniča stoke, krmeljive oči i sedlast nos. Nisko na kukovima nosio je redenik napunjen mecima i sa obe strane su mu visila dva velika pištolja.

Odjednom se pomeri kaubojeva maljava ruka na desno i, kao mehotice, obori Hardakovu čašu sa ivice šanka.

Čovek iz Oregona bio je dovoljno iskusan da ne reaguje.

On dade znak šankeru i poruči drugu čašu. Onda pogleda dugonju.

Ovaj obrisa rukom lice i isceri se.

— Hej, momci, ovuda mora da se muva neki smrdljivac. Oseća se ovčiji smrad u vazduhu.

To je bila već direktna uvreda, ali odbegli kažnjenik nije ni pomislio da reaguje.

On brzo popi novi viski i okrete se.

Za jednim stolom, prekrivenim zelenom čojom, sedeo je usamljen čovek i otvarao pasijans. Hardak se uputi ka njemu.

Kauboj, koji je baš hteo da se dokazi sa njim i već pripremio oružje, skoro uplašeno se trže kad vide da se bradonja uputio prema čoveku za kockarskim stolom.

Ubica Džek Hardak uputio se pravo grebenu o koji će se razbiti!

On se zaustavio kraj stola i neko vreme posmatrao čoveka.

Bio je to visok, vitak čovek sa pravilnim, oštro izvajanim licem i hladnim plavim očima. Bio je brižljivo očešljan i, za razliku od okoline, od koje se već izdvajao elegantnim izgledom, imao je brižljivo negovane, snažne ruke.

Šta li bi bandit rekao, kad bi mu neko sad objasnio, da je ovaj čovek upravo čuveni kockar Džon Henri Holidej, na celom Zapadu poznat i uvažavan pod imenom Dok Holidej?

Najverovatnije bi sebi dozvolio samo toliko vremena da dohvati ivicu svog šešira i utekne što ga noge nose.

Ovako, on dohvati, i ne pitajući, jednu stolicu i spusti se u nju.

— Zar nije malo dosadno, gospodine, to što vi sad radite? — upita on podrugljivo.

Stranac ga uopšte nije primećivao. On je i dalje ređao svoje karte, otkrivao ih i ponovo skupljao.

Onda zapali jednu dugačku rusku cigaretu i popi gutljaj brendija.

Hardak reče oštro:

— Hajdemo jednu partiju, gospodine!

Stranac okrete tada glavu i pogled njegovih hladnih očiju dotače zločinčevo lice.

— Možemo.

Igra je počela.

Džek Hardak je bio prevejani kartaroš. I, ako mu je išta trebalo, bio je to novac. A to je i bio razlog zbog koga je uopšte došao ovamo.

A ovaj doterani kaputlija, koji je izgledao kao živa reklama za nekog krojača iz Sent Luisa, to je bio čovek baš po Hardakovom ukusu. Od ovoga bi moglo da se izvuče neka para.

Hardak se kartao kao i uvek što je radio: varao je!

Uvek mu je išlo od ruke. Godinama.

Do ovog časa.

Kraj šanka je nastala čudna tišina, koju je Hardak i nehotice primećio. Ali on ne reče ništa. Igrao je dalje i — pokušavao da iskoristi sve svoje trikove.

Tripot mu je uspeo trik sa podmetnutim kecom. A kad je pokušao i četvrti put da proturi keca, Džordžijanac ga pogleda.

Sasvim tiho, bez uzbuđenja i povišenog glasa, on mu reče:

— Ja sam stigao do broja četiri, gospodine!

Hardak skupi obrve.

I shvatio je — i nije shvatio. Zato oštro upita:

— Šta to treba da znači?

— Svako ima svoj broj. Moj broj je četiri. Razumete li?

— Ne.

— U redu. — Holidej ga mirno pogleda pravo u bezbojne oči. — Vi ste tripot izveli trik sa kecom. Čak ne sasvim loše. Ali nedovoljno vešto za pažljive oči. I sada mi je toga dosta.

Hardak je načinio najveću grešku, koja se u tom momentu mogla naćiniti: odskoćio je i prevrnuo sto.

Stranac je mirno sedeo na svojoj stolici i hladnokrvno ga posmatrao.

— Je li to neki novi trik? — upitao je hladno.

Pred tolikom mirnoćom Oregonac zanemi za trenutak, a onda prasnu:

— Vi ste me obedili da varam u kartama!

Holidej zlovoljno skupi obrve i odgovori skoro nežno:

— Čemu te teške reći, gospodine? Sedite. I budite tako ljubazni pa postavite sto opet na noge.

— Dubre! — prodere se Hardak, zapenuten od besa i polete rukom za pištolj.

Ruka mu zastade usred pokreta.

Džentlmen-kockar je već imao u ruci veliki poniklovani pištolj, sa drškom od slonovaće.

— Prilićno ste nervozni, gospodine. Rekoh, sedite!

Hardak je zaprepašćen buljio u njega.

Do sto đavola! Tako nešto još nije doživio. Kako se samo stvorio kolt u strančevoj ruci? To je graničilo sa mađijom.

On je već video Vesa Hardina u Dalasu, Ernija Bilingera i Džoa Korbeta. I Džoni Saliven je bio brz na pištolju. Ali je ovaj čovek nadmašio sve.

Pred Hardakovim očima pojavi se iz sećanja jedna slika: trenutak, kada ga je gore, na granici Kanzasa, uhvatio šerif iz Dodž Sitija Vajat Erp. On nije potegao pištolj. Samo je mirno stao pred njega. Ali je Džek Hardak bio ubeđen da će se u šerifovoj ruci munjevitom brzinom pojaviti pištolj, ako to bude potrebno.

Tom prilikom Džek Hardak nije dopustio da do toga dođe.

Zašto li je morao u ovom trenutku da misli na taj gorak čas?

Najednom je znao: bilo je nešto u očima ovog džentlmena kockara što ga je podsećalo na šerifa Vajata Erpa, na njegov pogled...

Ipak, Džek Hardak je bio toliko nepromišljen da se zapenušeno izdere:

— Još ćemo mi razgovarati, gospodine!

On se okrete i pojuri ka vratima.

Dok Holidej ustade, vrati kolt u futrolu i pođe za banditom.

Stigao ga je kod vrata, uhvatio za rame i okrenuo.

— Čujte me, gospodine. Mnoge sam ljude upoznao koji su mi to isto obećali. Neki od njih leže gore, na groblju na But Hiku.

Hardak ga pogleda užagrenim očima.

— Vi mene ne možete da uplašite, čoveče!

— Da vas uplašim? Ne pada mi na pamet! Mislio sam samo da, ako još želite da razgovaramo, to možemo da obavimo sada, jer već sutra ujutro može neko od nas da bude mrtav.

Taj pogled! Zločincu se činilo kao da ga probija. Hardak s mukom procedi:

— Vi ste varali na kartama!

Po njegovom licu pljusnu zvučni šamar.

Bandit se zabatrga prema vratima.

Prokletstvo! Niko još nije nikada ovom dendiju raspalio šamar takve snage.

Odbegli zatvorenik pogleda u ljude kraj šanka.

— Da, sad razumem! — procedi.

— Ništa vi ne razumete! — odvrati oštro Holidej.

— Sasvim dovoljno da shvatim da sam najveći vo bio kad sam seo da se kartam sa vama. To su sve vaši prijatelji i...

Holidej ga ironično pogleda.

— Moji prijatelji? — on se tiho i gorko osmehnu. — Ti momci tamo su isto toliko malo moji prijatelji, kao i vi što ste amigo.

Hardak se izdera:

— Dubre! Prevarant...

Kolt se ponovo stvori u desnoj ruci Džordžijanca.

— Još jedna reč, banditu — i ti više nećeš nikada tahnuti karte!

Bandit!

Ta reč se zločincu zarila u mozak. Do sto đavola, šta je taj čovek rekao? Bandit?

Holidej vrati pištolj.

U vratima se, iza Hardaka, pojavio jedan čovek. Bio je visok, širokih pleća, odeven u sivu košulju i crno odelo. Sa leve strane prsnuka imao je petokraku zvezdu na štitu, znak oblasnog šerifa Sjedinjenih Država.

Virgil Erp je čak na ulici čuo Hardakovu dreku. On polako prođe pored njega i uđe u krčmu.

— Šta se ovde događa? — upita mirno.

Na zvuk tog glasa zlikovac okrene glavu. Nebesa, nije li to bio glas onog istog čoveka, koji ga je gore, u Kanzasu, onom prilikom uhapsio? Čoveka, koji ga je otpremio u onaj pakao u Fort Vortu?

U prvom momentu, kada ga je ugledao, zadrhtao je do kostiju. A onda je shvatio da taj čovek nije Vajat Erp.

Mora da je Virgil Erp.

— Ovaj je čovek varao na kartama! — prasnu Hardak.

Virgil se počea po bradi.

— To je teška optužba, gospodine — odvrati on mirno. — Možda bi trebalo da uzjašite vaše kljuse i da odete odavde. Takson je, na primer, sasvim prijatan gradić, ili možda još bolje: Preskot.

— Ne, neću vam učiniti uslugu da nestanem!

— Pa? — oblasni šerif ga ljutito pogleda. — Ne shvatate li da time samo sebi činite uslugu?

Džek Hardak još uvek nije osećao opasnost u koju se upustio otvorenih očiju.

— Ne! — zakuckao je. — Ne shvatam. Naprotiv. Ne pada mi na pamet da zaštitim tog vašeg varalicu. On mi je...

Holidejevo lice je postalo ledeno. On brzo zakorači prema Hardaku.

— Samo vi pričajte, gospodine.

Bandit se povuče u stranu.

— Evo, šerife, uverite se sami: on mi preti. On mi je...

Holidej brzo pogleda zaštitnika zakona.

Virgil Erp je razumeo.

— Ne treba da ponavljate svoju optužbu, gospodine — reče on oštro. — Mi ovog čoveka poznajemo. Znamo da on sigurno nije imao potrebe da vara na kartama...

— Tako, dakle, vi ga poznajete? To sam mogao i da mislim. Verovatno on gradu donosi dosta para sa svojim trikovima...

Šerifova ruka poleti. On zgrabi skitnicu za prsluk i privuče ga sebi.

— Sad je dosta, mladiću! Nemam ni vremena ni volje da se sa tobom zamlacujem. Ako se ne smiriš, uhapsi ću te. Ovaj čovek je Dok Holidej. Svaki dečko u gradu zna da je on jedan od najvećih igrača karata na Zapadu. Ako to nisi znao, onda je to tvoja greška! A sad slušaj pažljivo: momentalno se gubi iz grada, inače ću te uhapsiti!

Džek Hardak ustuknu. Razrogačenih očiju gledao je kockara.

Zar je bio toliko slep? Potpuno slep? Pa naravno, taj čovek je Dok Holidej! Morao je to da oseti, ako već nije znao!

Dok Holidej! Od tog imena oseti jezu po leđima. On obori glavu i okrete se prema izlazu.

Oblasni šerif ga ćutke pusti da ode.

Hardak izađe na ulicu.

Vrelina ga zapahnu i potera mu znoj iz svih pora. On obriše znojavo čelo i prošapta samo dve reči:

— Dok Holidej!

Grom i pakao! Zar je bio potpuno blesav?

Kako je samo dospeo ovamo? Kako je samo mogao da bude toliko lud da dojaše baš u ovaj grad?

Dok Holidej!

To ime ga je pritislo kao mora. Odzvanjalo mu je u glavi kao beskonačni odjek.

— Hej! — zovnu ga neko sa druge strane ulice.

Hardak pogleda.

Trebalo mu je pola minuta da prepozna lice tog čoveka sa druge strane.

Bio je to bleđunjavi, bradati momak sa šerifskom zvezdom.

Do đavola! Šta li to znači?

Hardak mu se približi.

— Tamo unutra je Virgil Erp. A ko ste vi?

Podmitljivi pomoćnik šerifa, koji je za svoju egzistenciju u gradu morao da zahvali samo nesrećnoj zabludi oblasnog šerifa, podrugljivo se smeškao.

— Ja sam Džoni Behan. Kod nas postoji, osim moje kancelarije i oblasni šerif. Malo previše, zar ne?

Da je on, u stvari, suvišan, to nije bilo jasno ovom čoveku, koji se nije libio čak ni da sarađuje sa ponekom bandom zlikovaca.

Hardak se okrene.

Tamo pozadi stajao je Virgil Erp. Za njegovim širokim plećima se sklopše pokretna vrata.

A iza Hardaka, preko trema, čuli su se koraci koji se udaljuju,

Odbegli robijaš nije morao da se okrene da bi mu bilo jasno da je to „važni” pomoćni šerif Behan uhvatio maglu.

— Čak i u slučaju da vam je dragi Džoni Behan ponudio posao, gospodine, biću primoran da ostanem kod svoje odluke: pokupite vaše kljuse i gubite se!

Od onog jednog sata, koliko je odbeglom robijašu Hardaku ostalo da provede još na slobodi, prošlo je bilo već polovina. I druga polovina bila je puna događaja.

Džek Hardak spusti glavu pred pogledom Virgila Erpa i ode.

U žurbi je odabrao pogrešan pravac i uputio se prema severu umesto prema jugu.

Ušao je u Fremont ulicu spustio se njom.

Pred ulazom u jedno veliko sklonište za kola, koje je bilo označeno velikom metalnom pločom sa natpisom „OK Koral”, stajao je jedan šesnaestogodišnji ili sedamnaestogodišnji mladić čupave kose, mrkog lica i tamnih očiju. Na sebi je imao otrcano odelo preriskog jahača, a na desnoj butini nisko obešeni pištolj.

Bio je to Bili Klenton, najmlađi od čuvene braće Klenton, koji su na dvadeset milja od grada imali ranč.

Hardak je tek sad primetio da ide pogrešnim putem. On se obrati mladiću i zapita ga za kuću Neli Kešman.

Mladić mu, ne vadeći piškvac iz usta, pokaza preko desnog ramena.

— Možete proći i ovuda preko koral, gospodine. Tuda ćete izaći na Alenovu ulicu. A tamo pitajte.

Hardak mrzovoljno klimnu glavom i baci pogled na mesto gde će

za manje od tri meseca doći do čuvenog obračuna između braće Erp i braće Klenton.

Jedva da je stigao do sredine dvorišta kad se na ulaznim vratima pojavi jahač. Bio je to visok, vrlo vitak čovek, podmuklog izgleda.

Bio je to Fin Klenton, Bilijev stariji brat.

— Hej, Bili — progundao je. — Zašto puštaš ovog momka da ovuda prolazi?

Bili frknu i natuče šešir na oči.

— Pitao je za Kešmanovu kuću...

— Je li to razlog da pustiš svakog momka koji se tu vucara?

Momak besno šutnu poveći kamen.

— Da ne pripada, možda, ovo mesto nama? — zapitao je besno.

Fin iskoči iz sedla.

— Ne, ali to uopšte nije važno. Mi već godinama ostavljamo ovde naše konje; kad dolazimo u grad, a ponekad i kola.

— To čine i drugi — nastavi mlađić. — Možda i on ima ovde konja ili kola.

Fin stavi ruke na kukove.

— Ah, i to je moguće? A da li smem, možda, da pitam zašto te je Ajk postavio ovde na vrata? Zar ne treba, ti, dangubo, da odbijaš odavde ljude?

Bili okrene glavu i kucnu se po čelu.

— Vi ste svi napeti — mrmljao je. — Koral ne pripada nama. Ovde svako može za nekoliko centa da ostavi konja. A ne samo veliki Ajk Klenton.

Finijeve oči se pretvoriše u uske proreze.

— Reci, žabo krastava, šta ti to pada na pamet? Izgleda mi da ti vapiješ za dobrim batinama.

Mladićeva ruka poleti ka pištolju.

— Usudi se samo da me takneš.

Fin je bio podmukao momak. Na njegovom licu se pojavi podrugljiv osmeh. On se okrete i reče:

— Ti si jedan mali, uporni momak, Uveren sam da ćeš jednog dana biti isti kao Ajk.

Fin je time načinio pun pogodak. Veliki brat Ajk bio je Biliju potajni uzor. On ga je javno uvek kritikovao, ali mu se potajno divio. Da će postati jednog dana čovek kao Ajk, bio je životni san malog kaubojja Bilija Klentona, koji će na ovom istom mestu samo tri meseca kasnije poginuti.

Džek Hardak je pažljivo slušao dva brata. To su, dakle, Klentonovi. U svakom slučaju, dvojica od njih. Hardak je već godinama slušao o njima i znao je da su zakleti neprijatelji braće Erp.

U njegovoj zločinačkoj glavi odmah se rodila pogana misao: nije li to prilika o kojoj je godinama sanjao tamo gore u Fort Vortu? Ne pruža li mu se jedinstvena prilika da se obračuna sa omrznutim čovekom, koji ga je onda uhapsio?

Hardak priđe polako rančerskom sinu Finu Klentonu, koji u osnovi nije bio ništa drugo nego bandit, koji je preko, u Meksiku, krao stoku i sa bandom svoje braće držao u napetosti čitav kraj.

— Moje ime je Gilbert, gospodine Klenton. Radujem se što sam vas upoznao.

On pruži Finu ruku, ali se ovaj načini da je ne vidi.

— Šta vi hoćete?

— Mislim, gospodine, da imamo nekoliko zajedničkih prijatelja.

— Ne bih rekao? — odvrati Fin, iščekujući.

— Imaćete sasvim drugo mišljenje — mrmljao je Hardak, dok je motao cigaretu.

— Pa? — upita Fin konačno, ne mogući da obuzda svoju radoznalost.

Hardak se setno nasmeja.

— Jedan od mojih prijatelja je Virgil Erp — poče Hardak oprezno. A čim ugleda kako se zažarilo Finovo lice, on odmah nastavi: — Ali dva najvažnija su Vajat Erp i Dok Holidej.

Hardak je osećao da tačno računa.

Fin obrisao rukom usta i besno odmeri stranca.

— Da — zareža on konačno. — Izgleda da stvarno imamo nekoliko zajedničkih prijatelja, Gilberte.

Fin poseže rukom za Hardakovom kutijom duvana.

Novi kompanjon mu je spremno ponudi.

Bili se nasloni na kapiju.

— Ne želim da vam dajem savete, gospodine Gilbert, ali ako ste pametni, uzmite svoju ragu i jašite dalje.

Zločinac se okrene prema mladiću.

— Tu rečenicu sam već jednom čuo danas — reče on besno. — Virgil Erp je smatrao da treba da mi dâ taj savet!

— Dobar savet — mrmljao je mladić. — Baš mi je žao.

Fin opsova.

— Već sam ti više puta rekao da začepiš tu tvoju glupu gubicu, Bili! — izdera se on na brata.

— Da, da, — mrmljao je mladić.

— Znam, ja sam idiot. Prava je sreća za Ajka što ima još jednog tako pametnog brata, kao što si ti.

Stavljajući debelo smotanu cigaretu među zube, Fin odgovori:

— Trebalo bi da ti začepim gubicu. — Onda se okrete Hardaku: — Imali ste sukob sa Virgilom?

— Da, sa njim i sa kockarem. Holidej me je prostački napao dole u „Kristalnom Salunu”, a onda mu se pridružio i njegov prijatelj sa zvezdom.

Zločinac se čuvao da pravu istinu obesi na nos Finu. A prepredeni Fin je odmah računao kako da iskoristi strančevu mržnju prema braći Erp.

— U Španskoj kući, tamo preko, upravo je suđenje Ediju Klajbornu. Poznajete sigurno Eda. To je jedan divan momak, ali se nikako ne dopada Virgilu Erpu i zato ovaj pokušava da mu namakne konopac. On tvrdi da je Ed učestvovao u pljački Vels-Fargo blagajne... — on uputi prepreden osmeh Hardaku. — Morao bih se grdno varati, gospodine, ako vi niste pre nedelju dana bili u Preskotu i ako ne biste mogli da potvrdite da je i Ed bio tamo.

Hardak odmah shvati:

— Ne varate se, Fine. Ja sam, slučajno, baš pre nedelju dana bio tamo i video sam Eda u Preskotu.

Fin Klenton pobednički pogleda svog brata.

Bili Klenton, koji u osnovi nije bio loš momak, zavrte glavom i napusti koral.

Hardak pođe za Finom prema Španskoj kući.

Njegova sloboda trajala je sada još samo deset minuta.

Kada je stupio na stepenice trema, on ugleda pred sobom par sjajno izglacanih čizama. Njegov se pogled srete sa hladnim očima Doka Holideja.

U tom trenutku Hardak je još mogao da izmeni svoju sudbinu.

Stao je.

Ali Fin, koji je bio iza njega na stepenicama, gurne ga napred.

— Polazi!

I Hardak je pošao dalje.

Dok Holidej se nije pomerio ni za pedalj.

Hardak se ponovo zaustavi na udaljenosti od jednog jarda. Osećao je na leđima kako ga njegov novi saveznik gura, ali se nije micao.

Kockar zapali cigaretu.

Hardak pogleda udesno i ugleda lice Virgila Erpa.

Onda se okrete na levu stranu.

Ostao je tako stojeći kraj ulaza u Špansku kuću.

Fin promrmlja:

Već sam mislio da ste celu priču izmislili. Uostalom, onda bi to bilo loše po vas. U redu, sad znam da su ovi gadovi stvarno besni na vas. Ali zašto se ukloniti Džordžijancu? Tako nešto mi ovde sebi ne možemo da dopustimo.

Zbog ove primedbe, Hardak pocrvene od gneva. On se okrene i besno pogleda svog novog prijatelja.

— A šta bi ste vi uradili, Fin, da ste na mom mestu?

— On bi se uklonio! — zvonko dopre sa mesta gde je stajao kockar.

Obojica zadrhtaše od straha.

Fin je stezao pesnice, ali je ćutao.

A Hardak je još uvek bio dovoljno drzak da izazivački pljune preko ograde trema.

Fin je ključao od besa. A kad je video da odozdo od Orijental Saluna dolazi krupni Kerli Bil, sa otvorenom drečavo crvenom košuljom, razdrljenih, maljavih grudi, progura se pored Handaka prema ogradi i doviknu:

— Dođi gore, Bile. Ovde ima ljudi koji su se dobro nazobali.

Ali je Fin Klenton trebalo da zna da nema hladnokrvnijeg čoveka od Doka Holideja.

Kockar priđe ivici stepenica i pogleda Kerlija Bila, koji je prišao.

— Samo se popnite gore. Jedino ste vi nedostajali u ovoj zbirci.

Kerli Bil zastade. Tek sad je primetio Džordžijanca. Još ga je bolela rana na ruci, koju mu je naneo metak iz kockarevog pištolja prilikom pucnjave pre dva meseca.

Ostao je dole.

Fin je razočarano buljio u njega.

— Kulkavica! — mrmlijao je nečujno.

Ali odmah zatim drugom bratu Klentonu pružila se prilika da radosno usklikne.

Dva jahača su sa zapada ulazila u Alenovu ulicu. Visoki, snažnog stasa, crne kose i tamnih odlučnih lica. Stariji od njih imao je duge ufitiljene brkove.

Njihova imena nisu bila nimalo manje poznata niti manje zastrašujuća od imena Ajk Klenton.

Bila su to braća Mek Loveri.

Tom, mlađi brat, odmah skoči sa konja i prihvati uzde koje mu je dobacio njegov brat Frenk, pa povede oba konja do motike za vezivanje.

Kao veliki rančer, zakorači odmetnik Frenk Mek Loveri na stepenice trema pred Španskom kućom.

Dok Holidej je još uvek stajao gore, na poslednjem stepeniku.

Frenk se zagleda u svoju čizmu i stade. Onda pogleda gde mu je brat.

— Prvo ćemo da se osvežimo dole u Orijental-salunu jednim dobrim gutljajem, Tome — reče on tako glasno, da su svi, koji su bili na tremu, mogli da ga čuju. — Bilo je proketo toplo usput!

Hardak pogleda gore u Doka Holideja. Na njegovom licu još uvek je bio tanak, podrugljiv osmeh, kao prikovan oko usana.

Onda eksplodira gnev u tom čoveku, čiju opasnu snagu on još uopšte nije u potpunosti sagledao, i viknu:

— Vratite se, jer ovde gore stoji samo brižljivo odeveni Holidej! Šta vi nalazite na tom bednom nitko...

Dalje nije dospeo.

Staklastim pogledom zablenuo se u jahača, koji je tog trenutka iskrsnuo na raskršću druge ulice.

Bio je to vrlo visok čovek, širokih pleća, suncem opaljenog lica, blistavo plavih očiju. Duboka ozbiljnost zračila je sa tog pravilno izvajanog lica. Ispod oboda jednostavnog crnog šešira virila je tamna kosa. Njegove su crne pantalone bile čiste, uprkos činjenici da je sve ostalo bilo prekriveno tankim slojem fine žute prašine.

Jahačeva košulja je bila bela i oko vrata vezana crnom somotskom maramom.

Na levoj strani kratkog crnog prsluka bila je uočljiva tamna mrlja na mestu gde je dugo vremena stajala metalna zvezda. Niže od pojasa

imao je ređenik od bivolje kože, ispunjen mecima, a sa obe strane visio je po jedan pištolj. Pištolj sa leve strane morao je imati, sudeći po dužini futrole, vrlo dugu cev.

Pod jahačem je bio crni pastuv sa izvanrednim, kratkim telom i dugim nogama, što ne samo da je ukazivalo na čistoću rase, već i na to, što je za ovu zemlju bilo vrlo važno, da je on izdržljivi, brzi trkač.

Nije se samo Hardakov pogled zastavio na pojavi jahača. Gledali su ga i svi ostali, koji su se tog trenutka našli na ovoj gorućoj tački grada.

Svaki razgovor na tremovima i dole na ulici je za trenutak prestao. A onda je ponovo počeo. U tom trenutku tema svih razgovora bila je ista: iznenadna pojava tog čoveka.

Njegova pojava fascinirala je sve.

Ali jednom od njih je ona oduzela dah: Džeku Hardaku.

Njegove suve usne su bezglasno izrekle jedno ime:

— Vajat Erp!

A onda ubičini živci više nisu mogli da izdrže. On se baci na stranu i poteže pištolj iz futrole...

... u trenutku pre no što je opalio, vrh čizme Doka Holideja izbi mu oružje iz ruke.

Vajat siđe s konja, baci uzde preko jedne poprečne letve i zveckajući mamuzama pope se na trem.

Džek Hardak pritismu povređenu ruku na grudi i užagrenim očima upilji u šerifa. Jedna jedina misao ga je obuzela: Možda me uopšte neće prepoznati! Ne sme da me prepozna!

Ali vreme odbeglog osuđenika na doživotnu robiju iz Fort Vorta je isteklo. Njegovo prerusivanje nije izdržalo prodorni pogled Misurijancevih očiju.

— Sidi ovamo, Hardak! — metalno je odzvonilo u njegovim ušima.

Tri sekunda stajao je zločinac ukočen, više od zvuka tog glasa, nego od značenja samih reči.

Bandit se onda odluči na jedan sumnjivi pokušaj: on se baci unazad, istrže Finu Klentonu pištolj iz futrole i — glupo se zagleda u otvor cevi Džordžijančevog pištolja.

Još uvek je držao Finov pištolj u rukama!

— Nemoj me prisiljavati da pucam! — reče mu kockar.

— Ne, Dok, — ja ne treba da te prisiljavam. A na šta me on prisiljava? Šerif? On me prisiljava da se vratim u logor, a oni će me tamo prisiliti da odem na vešala! Je li to, možda, bolje? Zar ne bi bilo bolje da me ti ovde ubiješ, Dok...

Brzinom munje preskoči šerif ogradu i izbi mu oružje iz ruku.

Na podu su ležala dva pištolja.

Džek Hardak, ubica iz Oregona bio je savladan.

Vajat ga dogradi za ruku i povede na ulicu.

Frenk Mek Loveri, koji je čitavo vreme budno pratio događaje, progunda:

— Veliki Erp je opet uhvatio jednog jadnog ubogog đavola! Bravo!

Vajat pođe dalje.

Mlađi Mek Loveri, — Tom uzviknu:

— Šta je taj čovek učinio? Možda biste nam to objasnili, Vajate! Ne možete vi tek tako naše prijatelje...

Misunijanac se zaustavi.

Hladno odmeri mlađeg Mek Loverija.

— Prijatelje? Je li ovaj čovek vaš prijatelj, Tome Mek Loveri? — upita on zvoniko.

Begunac steže usne. On odahnu kad ugleda kako sa donje strane ulice, iz Kunove kockarnice, dolazi čovek koga bi poželeli svi Erpovi neprijatelji.

On je bio najnepomirljiviji i najopasniji neprijatelj koga su Misunijanac i njegov pomoćnik do sada imali.

Visok, snažan čovek, čvrstog i elastičnog koraka. Njegovo lice nije bilo ružno. Bilo je oštih crta, tamne boje sa tamnim očima. Nosio se kao otmen čovek, imao je ponosito držanje i očigledno bio svestan svog značaja u ovom gradu.

Ajk Klenton!

Polako je sišao na ulicu i preprečio put Vajatu i kažnjeniku iz Fort Vorta.

Vajat je, ne obazirući se, išao dalje.

Šef klana Klentonovih zabaci glavu i pokretom iskusnog glumca obrati se ljudima na okolnim tremovima.

— Šta mislite, ljudi? Da li bi šerif trebalo da nas bar u najkraćim crtama obavesti kakvog je to sirotog đavola opet spopao za jaku?

Vajat se naglo zaustavi.

— Sirotog đavola? Ovaj čovek je višestruki ubica i pobegao je pre manje od jednog meseca iz Fort Vorta gde je izdržavao kaznu doživotne robije!

Fin Klenton se nagnu daleko preko ograde.

— To je drska laž! Ovaj čovek je moj prijatelj i zove se Džef Gilbert!

Zvonki, podrugljivi, mladalački smeh odjeknu sa druge strane. Tamo je na stepenicama jednog trema sedeo mali Bili, podbočivši glavu rukama.

Ajk oštro pogleda mladića i dade znak njegovom nedotupavnom starijem bratu da se gubi.

— U redu, šerife! — reče on ironično. — Onda odvedite vašeg čoveka! I — želim vam puno sreće sa nagradom!

Virgil se sjuri sa trema.

— Niko nije raspisao nagradu za glavu ovog zločinca, gospodine Klen-tone! To toliko da znate! Ali biste možda mogli da mom bratu uštedite trud, pa da odvedete ovo čudovište tamo preko, u Teksas!

Ajk se okrete i vrati u kockarnicu.

Misurijanac odvede zatvorenika u zatvor.

Virgil pođe s njim.

Dok Holidej je ostao kao jedini saveznik Erpove strane u Španskoj kući i prisustvovao suđenju.

Edu Klajbornu je zločin dokazan. Vajat Erp, koji je stigao posle četvrt sata, video ga je naznačenog dana na južnoj ivici Tombstona. A bilo je i drugih ljudi koji su videli bandita kraj grada.

— o —

Iste večeri sedela su braća Erp u kancelariji.

Dok Holidej je sedeo u Kristalnom Salunu i kockao se.

Sve je bilo kao i obično.

Virgil pogleda brata.

— Vi, dakle, ujutru ponovo krećete na put?

— Ko?

— Ti — i Holidej.

— Otkud to?

— Dok kaže da će na put. A pošto on sigurno ne jaši sam za Dodž...

— Zašto da ne? To je on već češće radio.

Virgil ustane i priđe prozoru.

— Tu se nešto kuva. Ne znam šta, ali osećam.

Vajat takođe ustane i zapali jednu crnu cigaru.

— Ja neću da jašim za Dodž Siti. Prvo ću da vratim Hardaka u Fort Vort.

Virgil se okrene i pogleda brata.

— Zašto? Oni treba da pošalju šerifa ili dva stražara da ga odvedu. Za to vreme on je kod mene siguran.

Šerif zavrti glavom.

— Ne, ja ću ga vratiti. Ovaj čovek je sâm đavo i treba da što pre bude pod katancem iza rešetaka.

Virgil, koji je želeo da njegov brat duže ostane u Tombstonu, upita:

— A posle Fort Vorta jašiš za Dodž Siti?

— Moram. Konačno, imam tamo obaveza.

Virgil klimne polako glavom i teško uzdahne. Znao je da njegov brat tamo gore u Kanzasu nosi zvezdu i sigurno nema na vratu manje briga od njega.

Ali bilo je nešto tu u ovom đavoljem gradu, što se okomilo na njega, nešto preteće, što je osećao u vazduhu, ali nije imao za šta da se uhvati. Gušilo ga je katkad u grlu kad bi to osetio.

Da li je to bilo predosećanje onoga što će jednog kasnog oktobarskog dana uskomešati grad? Događaja, koji će tamnu senku raširiti nad gradom, koji se od toga nikada neće oporaviti...?

U rano jutro sledećeg dana dade se Vajat na put prema istoku.

Pored njega jahao je vezanih ruku odbegli kažnjenik Džek Hardak.

Skoro dva sata jahala su ova dva tako različita čoveka čutke jedan kraj drugoga, kad je Hardak progundao:

— Zašto niste dopustili Doku da me ubije?

— On vas ne bi ubio. Sem toga, ja bih to u svakom slučaju sprečio.

— Zato što po svaku cenu hoćete da me vidite obešenog! — stenjao je ubica.

Šerif zavrte glavom.

— Varate se, Hardak. Zato što zakom tako naređuje!

— Ali zašto da se mučite i da me više stotina milja vučete za Teksas, preko užarenog peska, samo zato da bi me izručili dželatuu, koji će me obesiti.

— Već sam vam jedanput rekao, da je to moja dužnost.

Hardak zatrese glavom.

— Ne, to više nije vaša dužnost, maršale. Vi ste me uhvatili. Sve drugo više nije vaša dužnost. Mogli ste zahtevati da me neki policajac vrati u kažnjenički logor, ili da pošalju dva ili tri stražara po mene.

— Tako je, to sam mogao, ali bih morao da rizikujem da opet možda pobegnute i stvarate nove nevolje.

Vajat je čutao na svako daljnje pitanje zločinca. On je bio čutljiv čovek, koji nije voleo da se uz put zabavlja. Pogotovo ne sa čovekom poput Hardaka.

Dogodilo se dvadeset tri milje istočno od Tombstona.

Usred jednog tesnaca iznenada se na putu stvorio jedan jahač.

Frenk Mek Loveri!

Bradati skitnica se bio oslonio na sedlo, gledajući besno u maršala.

Vajat je brzo zastao, zatim dohvati uzde Hardakovog konja, mamuznu svog konja i skloni se u jedno udubljenje u steni.

— Nemoj se truditi, Erp! — derao se Frenk Mek Loveri. — Opkoljen si!

Vajat je priterao zarobljenika sasvim uz zid stene, zatim je izvadio svoj revolver iz futrole, pa oslušnu.

Neko vreme je vladala tišina.

Tada kroz tesnac zagrmje Frenkov glas:

— Predaj zarobljenika, Erp! Pustićemo te da odjašiš.

Vajatovo lice je ostalo mirno. Nije odgovarao.

Ali je zato odgovorio Džek Hardak.

Vrisnuo je od veselja i njegove oči su se zacaklile.

— Izvucite me, momci! Neće vam to biti džabe! Napred, ne bojte se! Smaknite tog prokletog čuvara zakona!

Vajat ga je desnom rukom zbacio sa sedla, pa ga gurnu na zemlju.

— Ako progovoriš još jednu reč, neće ti biti potrebni ni ovi banditi, a niti konopac!

Drhteći od straha i besa bandit je buljio u Vajata.

— To ćeš još zažaliti.

— Čuti!

— Predaj zarobljenika, Vajat! — zahtevao je Mek Loveri od Misurijanca.

Onda je zavládala tišina.

Ni Hardak se više nije usudio da pusti ma i jedan glas.

Moglo je proteći deset minuta, kada je maršalovo oštro uvo uhvatilo sasvim neznatan šum iznad sebe. Stisnuo se uza stenu osluškujući dalje.

Hardak je zadihamo disao. Istina, nije još čuo onaj šum, ali je zato svakog trenutka očekivao napad Mek Loverija.

Sada je i zločinac čuo šum. Okrenuo se ka Misurijancu. No, pošto na njegovom licu nije primetio nikakvu promenu, podrugljivo se cerio u sebi.

Tada se šum čuo sasvim izbliza. Najednom maršal skoči napred, okrene se u pokretu na gore, a njegov bantlajn, koji je držao u levoj ruci, dva puta bljesnu.

Dva tela su kao lutke od korpa kliznula sa izbočine na steni i ostala da leže nepomično na malom platou ispred udubljenja u koje su se zaklonili Vajat i Hardak.

— Erp! — vikao je Frenk Mek Loveri posle ovog neuspelog napada. — Ipak nemaš nikakvu šansu. Nas je šestorica! Pusti zarobljenika, a onda gledaj što pre da nestaneš!

No maršal je ćutao.

Ovaj put je potrajalo gotovo četvrt časa, dok je opet jedva čujan šum dopro do maršalovog uha.

Sada je dolazilo sa leve strane, sa mesta gde se malo pre Frenk Mek Loveri zaustavio na svom konju. Vajat je smireno čekao šta će se dalje odigrati.

A onda se iznenada dogodilo.

Jedan plavokosi mladić je iznenada u dva elastična ogromna skoka skočio ispred niše, podigavši sačmaricu uvis.

Ali metak Misurijanca ga je pogodio kao malj i bacio ga nazad.

— Loše si odabrao mesto, Frenk! — viknu Vajat.

— Ne. Ti sediš u klopci! — derao se Frenk. — Sad ću te isterati di-mom!

Istog trenutka je s desne strane poleteo jedan suvi zapaljeni grm, koji je pao pred usko udubljenje. Dim je išao pravo ka udubljenju u steni, u kome su stajala oba čoveka.

Dim je paleći prodirao u njihova pluća. Hardak uskoro dobi jak napad kašlja.

— Prokletstvo, zar hoćete da se ovde udavim, Erp? — dahtao je bandit.

Vajat se nagne nad njim, pa mu sveže noge.

— Ovde, na zemlji, neće vam dim naškoditi.

Zatim se uspravi i priljubljen uza stenu priđe prema prolazu.

— Frenk, dolazim!

— U redu, Vajat, već je vreme!

Frenk Mek Loveri je stajao iznad prolaza, čekajući ga sa puškom u ruci, sa namerom da ga ustreliti i nokrvno kao puma.

Držeći svoj bantlajn revolver u levoj ruci, Vajat se nagnu napred i baci jedan kamen u prolazu.

Odmah su zapraštale puške.

Frenk Mek Lovel nije još dobio igru. Puma, za koju je mislio da je u klopci, bila je spremna na sve.

Frenk mahne svom bratu, koji je dvadeset jardi zapadno čučao između stene, da se spusti niže, da bi se našao nad mestom ispod kojeg je mislio da se nalazi Vajat.

Tom odmah poslušao starijeg brata. Ali je bio nespretn, pa bučno sleti na zemlju.

Vajat se odmah baci napred, sagnu se i tako izbegne dva metka, koja je Tom Mek Loveri opalio prema njemu. No zato je metak iz bantlajna odmah oborio bandita.

Frenk, koji je to morao posmatrati skrštenih ruku, divlje urliknu.

— Ipak si gotov Epp! Neće ti uspeti da se izvučeš iz tesnaca. Makar dan i noć morao da pazim na tebe!

— Što ne kažeš! — začu se oštar glas iza njega.

Bandit se ukoči. Tek posle tri sekunde je uspeo da se okrene.

Samo nekoliko koraka iza njega, stajao je čovek koga je najmanje očekivao.

Dok Holidej.

Kockar je u svakoj ruci držao po jedan od njegovih čuvenih i opasnih frontijera — revolvera.

— Mani se toga, Frenk. Bilo bi šteta kad bi Tom morao već sutra da te pokopa. Moraš, naime, da znaš da tvoj brat još nije otišao u večna lovišta. Maršal je isuviše čovečan. — A onda nastavi sasvim promenjenim glasom: — Baci tu pucaljku, momče!

Vinčesterka pade iz banditovih ruku.

Holidej ga potera dole u tesnac.

Vajat, koji je čuo svaku reč od tog razgovora, dobaci Džordžijancu kratak zahvalan pogled i pogleda u Tom Mek Loverija.

Metak je stvarno samo okrznuo bandita po desnoj slepoočnici.

Ni drugi nisu bili mrtvi. Ali njihove rane su ipak bile teže, tako da su iziskivale brzu lekarsku intervenciju.

Vajat je najpre skupio sve oružje, pa ga zatim zavi u jedno čebe i priveže na konja jednog od bandita. Zatim dovede Hardaka na konja, pa i sam uzjaha.

— O tom lepom iznenađenju ćemo porazgovarati drugom prilikom, Frenk.

Dok Holidej je još uvek stajao ispred dvojice Mek Loverija, pa skrene pogled sa ranjenog Toma ka starijem banditu.

— Da sam ja maršal, burazeru, ja bih te sada odmah obesio za tu tvoju prijavu bradu!

S tim rečima se vinu u sedlo i odjaha za maršalom i ubicom Hardakom, ne udostojivši bandite više ni jednog pogleda.

Ejb Karas je stajao oslonjen o jedan balvan ograde korala, gledajući u dva konja koji su umorno stajali na jutarnjem suncu.

Već devet godina je taj nekadašnji kočijaš poštanskih kola bio na ovoj stanici, a njegova dužnost je bi-

la da se stara o tome da konji za zamenu budu uvek spremni da budu upregnuti u poštanska kola koja bi stigla sa istoka ili zapada.

Bio je usamljenički život koji je ovde provodio, taj nekadašnji farmer iz Kentakija u svojoj sedamdesetoj godini. Ali nije mogao da nađe drugi posao. Tako starog čoveka više niko nije hteo da uzme u službu. I pošto je više od četvrt stoleća bio kočijaš na dilažansama Vels Fargo kompanije, bili su toliko uvidavni pa su mu dali to zaposlenje kada je došlo vreme da siđe sa kočijaškog sedišta.

Od pustinjačkog života u pustoši južnog Nju Meksika taj čovek se brzo postarao jer je bio navikao da godinama vozi kočije. Mrzeo je tišinu ove beskonačne ravnice — tišinu koja kao da ga je davila. Mrzeo je prostranstvo koje nije imalo ni jedan brežuljak ni jedan šumarak.

Samo se gore na severu videlo nekoliko kaktusa. Ali ni oni nisu ulepšavali vidik, koji se pružao sa te stare stanice za zamenu konja poštanskih kočija koja su samo jedanput u osam dana prolazila ovuda.

Osam dana! Bilo je to strašno za čoveka koji je navikao da u jednom danu prođe kroz nekoliko gradića, sedeći na kočijaškom sedištu i gledajući u divlji kas konja. Još i sada u rukama je osećao uzde. Još i sada se sećao osećaja kada je iza svake okuke očekivao neki napad.

Izgubio je svoja tri sina u nemilosrdnom ratu između Juga i Severa. Ženu je takođe izgubio odmah posle njenog poslednjeg porođaja u jednom napadu Indijanaca na Fort Vilkins.

No stari Karas ipak nije mrzeo crvenokošce. Znao je da su vodili očajničku borbu za svoju egzistenciju za svoju zemlju i svoj život. Možda bi bilo bolje da je ta zemlja imala više ljudi poput tog isluženog kočijaša sa poštanskih kočija.

Stari je ona dva konja tako očistio i uhranio, kao da će se svakog trenutka na horizontu pojaviti kočija.

No ona je tek pre tri dana otišla, pa će do sledeće morati da čeka još pet dana. Do đavola, kako je samo mrzeo to glupo čekanje! Trebalo je da ga ostave na kočijaškom sedištu. Ali mister Benkfart iz Santa Fea je odlučio da nijedan glavni vozač ne može imati više od šezdeset šest godina.

Tome se nije moglo protiviti. Stari Karas je bio čvrsto ubeđen da bi svoj posao mogao obavljati dobro i sigurno kao nekada bar još pet godina.

Da su ga bar strpali u neki grad ili poštu. Ali za to im bivši vozač nije bio dovoljno fin. Tamo su morali da rade mlađi momci, koji su znali dobro da pišu, čitaju, računaju i povrh toga da rukuju telegrafom.

Najednom je stari skupio svoje srebrnasto sive obrve. Jedan od ona dva konja naćulio je uši. Onda i drugi.

Ejb Karas se okrete. Nadaleko i naširoko se ništa nije videlo.

Strese glavom pa promrmlja:

— Hej! Morate nešto drugo da izmislite vas dve lopuže, ako hoćete da me zabavite.

Ali dve životinje su i dalje držale uši uspravne, a kobila je čak i tiho zarzala.

Onda stari pođe ka kući, da bi pogledao da možda baš iza kuće nema šta da se vidi.

Samo što je stigao do ugla zgrade, kad zastade. Tri jahača su jurila u ludom galopu prema stanici.

Karas se ukočio od iznenađenja i straha.

„Banditi!”, dobovalo je nešto u njegovoj glavi. To su morali biti banditi!

Potrčao je u kuću, koliko su ga mogle nositi njegove stare noge i uzeo svoju prastaru Kentaki pušku iz ormara, pa je repetira i zastade iza prozora koji je ličio na puškar-nicu.

Uskoro se čuo topot konja. A onda su dva jahača uletela oko kuće u dvorište.

Dva!

Sreća što sam te lopuže na vreme opazio. Napustio je mesto i pošao ka otvorenom prozoru na zadnjoj strani stanice.

Pored samog prozora stajao je jedan od ljudi sa koltom u ruci.

Stari vozač je brzo reagovao: podigao je pušчанu cev i pustio je na čovekovu glavu.

Onda opet priđe puškar-nici.

Napolju je mogao da vidi samo jednog od one dvojice.

Tako, onaj drugi je već morao biti negde na ulazu u kuću.

Karas, koji je bio veoma iskus-an u ophođenju sa banditima, sada je čekao.

Tada se pored njega otvoriše vrata, a odmah zatim se i drugi bandit sruči na zemlju pogođen teškom pušчанom cevi.

Onda stari izađe na vrata, držeći spremnu pušku.

— Hele, mister, šta ima novo?

Čovek se okrene. Nije još ni slu-tio kako su prošli njegova dva dru-ga.

Karas mirno nategne oroz:

— Ruke u vis!

Bandit lagano podiže ruke do vi-sine ramena.

Karas pođe prema njemu da bi mu izvukao revolver iz futrole.

Kad je bio na jednu i po jardu od bandita, ovaj naglo podiže nogu. Udarac snažno pogodi starog, koji pade.

No, još dok je padao, uspeo je da opali.

Bandit dobi takav udarac da ote-tura prema koralu. Pre nego što je uspeo da podigne kolt, Karas opali još jednom.

Dahćući, stari se uspravi i tetura-jući se pođe ka kući.

Drugi bandit je još uvek tamo le-žao.

Izvežbanim pokretom stari ga je vezao za noge i ruke, pa ga onda odvuče u jedan mračan ugao.

Onda pogleda kroz prozor.

Do đavola! Bandit, koga je prvog oborio, bio je nestao.

Karas je držao u ruci spreman re-volver, koji je bio oduzeo čoveku u kući.

Skinuo je cipele. Tiho se šunjao kroz kuću.

Tada malo napred, pored kuhinjs-kog prozora, promače jedna senka.

Aha — onaj čovek mora da je opa-zio svog ranjenog druga kod kora-la.

Stojeći pored spavaće sobe, Karas je osluškivao.

Minuti su prolazili.

Napolju se sunce lagano diglo prema zenitu. Jara je pržila zemlju.

Kroz zavese je stari vozač mogao da vidi čoveka pored korala. Teško dišući, ovaj je čučao sa staklastim izrazom u očima.

Gde li je bio treći čovek?

Šta ako ukrade oba konja?

Jedva što je to pomislio, kad je na drugom kraju čuo kobilu kako prestrašeno zaništa.

Karas polako podiže jedan od prozora.

Tada u divljem taktu zapraskaše tri metka i udariše u drvo prozora načinivši poput prsta debele rupe.

Odmah zatim pet konja odjuriše prema zapadu.

Konjokradica je bio tako duboko magnut nad konjem, da ga je bilo nemoguće pogoditi.

Da puca u životinju — ne, to stari vozač nije mogao da učini, jer su čitavog njegovog života konji bili njegovi najbolji prijatelji.

Šta sada?

Stanica je bila bez konja.

Dvojica bandita su se nalazila ovde.

U njegovoj vlasti? Sigurno samo za nekoliko časova, za pola dana. Jer kad padne mrak, drugi će doći po njih.

To je bilo isto tako sigurno, kao što je bio neminovan zalazak sunca.

Došla je — noć.

Karas je i ranjenog bandita doveo u kuću, vezao ga i onda mu je predao rane.

Čovek nije bio opasno ranjen, ali ipak dovoljno da su ga mučili jaki bolovi.

Sada su obojica ležala napred, kod vrata ka dvorištu, svaki vezan lancima o stub koji je držao krov. Stari ih je tako vezao, da nisu mogli ni sebe a niti jedan drugoga da oslobode.

Oko deset časova, kada se sasvim smračilo, odšunja se Ejb Karas iz kuće preko ka koralu, gde se sklonio u jedno udubljenje, gotovo osamdeset jardi od kuće, odakle je imao dobar pregled. Pušku je stavio ispred sebe u pesak, a oba revolversa je zabio za pojas u pantalone.

Stari iskusni vozač nije morao dugo da čeka. Jedva je bilo prošlo pola sata, kad je čuo mukli topot konja u pesku.

Dakle, dolazilo ih je još.

To je bilo loše, veoma loše. Dobro — ali prodaće svoj stari život skupo, što je moguće skuplje.

Jahači su došli sa zapada do na trideset jardi od kuće i napravili krug oko nje.

Stari je gorko gledao ispred sebe.

Istina, izvukao se iz ovog kruga, ali nije imao konja niti ikakvu šansu da ostane neotkriven.

Preko, ispred kuće, sve je još bilo tiho! Samo su konji, koje su banditi ostavili na trideset jardi udaljenosti, kopkali lagano po pesku.

Tada starom vozaču pade na pamet najbolja ideja u njegovom životu. Uze pušku i počeo se privlačiti prema konjima.

Do đavola, šta je mogao i da izgubi? Tamo u rupi-bi ga pre ili kasnije našli,

Konji! Oni su bili njegova jedina šansa.

Karas je došao na petnaest jardi od životinja, kada najednom jedan od njih zarže.

Tada stari potrča napred. Stigao je do prve životinje i već je gotovo bio u sedlu kad jedan čovek pođe prema njemu.

Karas vide kako dohvati revolver. Uz prasak, kundak puške udari u glavu čuvara konja.

Čovek od poštanskih kočija se pope u sedlo, sagne se ka uzdama najbližeg konja, dohvati ga i potera uz promukao zov kočijaša sa Zapada:

— Hej — Hej!

Životinje su se divlje propele i porjurile.

Banditi su zaprepašćeno gledali jedan u drugog, a onda besno zaurlaše.

Starom kočijašu bi sigurno ova podvala uspela, da konj, na kome je sedeo, nije nesrećno udario levom prednjom nogom o jedan krtičnjak. Životinja se preturi, a jahač u velikom luku polete u pesak.

Stari čovek je nepomično ležao. Životinje su stajale naokolo Karas je prešao više od tristo pedeset jardi. Upravo toliko su banditi morali da pretrče.

Uz divljačku dreku poleteli su prema svojim konjima, koji su se videli kako stoje na žutom pesku u daljini.

Kad su već stigli na trideset jardi, Karas je došao k sebi. Pogledao je i čuo divlju viknu bandita, koji su jurili prema njemu.

Snagom, koju samo očajanje može da da, stari se podigao i pošao ka jednom od konja. Životinja ustuknu.

Vozač se okrete drugom, uspe da se uhvati za sedlo i pope se gore.

Metak nekog bandita ga pogodi u slepoočnicu.

Kao vreća se sručio sa konja, tupo udarivši o pesak, gde je ostao nepomično da leži bez svesti.

—o—

Kad se opet probudio, bio je u svojoj kuhinji, pored peći, ruku i nogu vezanih rođenim kaišem za nogu peći. Glava mu je bubnjala. Grlo mu je bilo suvo.

Od žeđi se skoro opet onesvestio. Preko, na drugoj strani sedela su pored stola tri čoveka.

Onaj u sredini je imao preplanulo lice, tamne oči i uska usta. Nosio je bradu. Bil je to Frenk Mek Loveri — bandit iz Tombstona.

Levo, pored njega, sedeo je njegov mlađi brat Tom.

Treći čovek za stolom bio je konjokradica Fin Klenton.

Ostali, koji su naokolo lunjali, pripadali su bandi Ajka Klentona. Nekada, kada je stari Klenton vodio ranč, svi oni su bili kauboji. Bar najveći deo od njih. Kod Ajka je to postalo drugačije. Istina, nije im išlo bolje, ali je gazda umeo da im utuvi u glavu kao da je bilo bolje.

Među njima nije bio Bili Klenton. Frenk Mek Loveri se nagnu preko stola i pogleda sedokosog kočijaša poštanskih kočija, koji se tek povratio iz teške nesvestice.

— Napred, pričaj stari.

— Frenk Mek Loveri — reče starac promuklo.

— Poznaješ me, dakle? — pitao je bandit, ne bez ponosa.

— Aha — brundao je stari vozač. — Ko ne poznaje to lice lešinara? Vidao sam ga godinama na poternicama, još onda kada su te tražili zbog one stvari sa Majk Donaldsonom.

Ne pogledavši brata, Frenk reče:

— Kazni ga, Tom. Ne sme o meni tako da govori.

Tom, čija se pamet nije razlikovala od pameti sasvim malog deteta, odmah posluša njegov zahtev. Tako nemilosrdno je udario starca, koji se nije mogao braniti, da ovaj skoro opet izgubi svest.

Frenk zabrunđa, čupkajući bradu:

— Ti si idiot, Tom. Ja ti nisam rekao da ga premlatiš, jer moram sa njim da razgovaram.

Stojeći oslonjen o zid, Fin reče zevajući:

— A šta hoćeš da saznaš od njega? Ona dva konja su bila istimarena, nahranjena, ali ipak nisu ostavljala utisak neke svežine. Pošto kočija samo jednom nedeljno ovuda prolazi, onda je to verovatno bilo prekjue ili možda tek juče. Mi, dakle, imamo vremena najmanje pet dana.

Frenk Mek Loveri stavi jednu Virdžiniju cigaru među zube.

— Pet dana — reče on, dunuvši plavičasti dim duvana. — Ne treba mi pet dana. Potreban mi je samo jedan dan. Ako Vajat Erp uopšte ovuda prolazi, onda će to biti sutra ujutro. — Zatim se okrenu jednom krivonogom momku i reče:

— Geri, ti ćeš ostati kod koralu, pored konja!

Cigarom pokaza prema drugom banditu, koji je imao veliku čvorugu na čelu:

— Ti ćeš, Čarli, takođe ostati u koralu. Ako ti se opet nešto tako desi kao malo pre onda znaš šta te čeka. Kako može samo jedan četrdesetogodišnjak dopustiti da ga iznenadi i udesi ovako nemoćan starac? Niste vredni ni metak da čovek potroši na vas.

Oba „stražara kod koralu“ ošeturala su se napolje na svoja mesta.

— Kes! Ti ćeš ostati ovde iza kuće! — naredi Mek Loveri jednom čoveku zakrvavljenih očiju. — Stari je tebe mlatnuo ovde kod kuće, pa mora da ispravi tu bruku.

Bandit Frenk Mek Loveri je raspoređivao straže kao neki komandant. Sanjao je o tome da će jednog dana postati predvodnik bande. Već je više puta na svoju ruku izveo je neke stvari, a kada je gazda naknadno saznao o tome dolazilo bi do ozbiljnih razmirilaženja među njima dvojicom.

Ajk Klenton ni sada nije ništa znao o ovoj stvari. Rafiniranom banditu Frenku je uspelo čak da nagovori i Ajkovog brata Fina da pođe sa njima, čime je hteo da se osigura od neke nove svađe sa Ajkom.

Sada je ostalo samo tri bandita u kuhinji. Tom pogleda u starca na zemlji.

— Šta će biti sa njim? — upitao je.

Fin Klenton slegne ramenima.

Frenk kao da nije ni čuo to pitanje. Stajao je kraj prozora, mračno gledajući u dvorište.

Tada mu priđe Tom i gurnu ga.

Frenk se okrete i prosikta:

— Šta hoćeš?

Još od rane mladosti je tiranisaó brata. Ali Tom je već bio tako naviknut na to, da to nije ni primećivao.

— Šta će biti sa starim? — upita ponovo.

— Meni je svejedno — odgovori Frenk.

— U redu — reče Tom. — Obesićemo ga.

Momak bez osećaja odveza starca, podiže ga i pozva Fina da mu pomogne, pa ga izvuče na dvorište.

Frenk Mek Loveri je stajao sam u maloj kuhinji, no onda pređe u spavaću sobu.

Bandit je gledao napolje u noć, razmišljajući o tome kako je ovaj put mrskom maršalu iz Dodža postavio takvu zamku iz koje mu nema izlaza.

Vajat Erp i Dok Holidej su stvarno bili pošli trasom Južno-Meksičke poštanske linije.

Maršal je poznavao put. Jednom pre dve godine, išao je njim, istina u obratnom pravcu.

Džordžijanac, koji je išao na kraju male grupe, da bi time sprečio svaki pokušaj bekstva bandita, već se neko vreme čudio što je maršal skrenuo sa puta poštanskih kočija. Vajat Erp je napravio mali polukrug prema jugu. Oko pola deset se smračilo. Nešto pre deset maršal je počeo da ispituje teren.

Zarobljenik se pakosno nasmeja:

— Aha, sad će nam se veliki Vajat Erp prikazati kao tragač. Pazite samo, Dok, crveni Kočiz u poređenju sa njim nije ama baš ništa.

Kockar ga ne udostoji ma kakvog odgovora.

Od njegovog zarobljavanja, Hardak je bio prilično promenljivog raspoloženja. U početku je bio jako snužen, onda mu se opet povratio njegov stari bezobrazluk, koji se na kraju pretvorio u stalnu porugu prema maršalu. Međutim nijedan od dvojice nije reagovao na to. Brbljanje odbeglog robijaša za njih je bilo kao lavež pasa. To je još više razbesnilo bandita. Pre svega, njegov se bes koncentrisao na maršala, koji je već danima jahao ispred njega sa nepromenjenim izrazom na licu.

Vajat Erp i Dok Holidej. Koliko li je već puta čuo o toj dvojici, o njihovim drugim putovanjima i doživljajima. Po prvi put je čuo za ime Vajata Erpa gore, u Oregonu, gde je radio kao šankista u jednom salunu i to pre deset godina. Tada je mladi šankista Džek Hardak sanjao o tome da možda i sam jednog dana postane čuvar zakona, poput velikog Vajata Erpa. Istina, to je već bilo odavno. Samo jedna mala stvar je izmenila tok njegovog života. Jedan kanadski traper je ostavio svoj bučelar na šanku i okrenuo leđa šankisti, zabavljajući se sa dva gosta.

Slabo plaćeni Džek Hardak pomisli da je to prosto bio prst sudbine i da mora iskoristiti tu „šansu”.

Još se nije ni snašao a traperova pesnica ga je pogodila usred lica. Onda je došao šerif, pa je bio zatvoren. Bilo je to u Dak Blendu, gde je

bio rođen i gde ga je svako poznao. Njegova sestra Livija je izgubila verenika, koji nije hteo da se oženi sa sestrom „zločinca“, a njegov stari otac, jedan pošten stolar, je zatim izvršio samoubistvo.

Splet okolnosti je izmenilo dalji životni put Džeka Hardaka.

Ali ko bi mogao da prebaci veru u njega, što je radije želeo devojku iz neke „poštenije“ porodice? Ko bi mogao da osudi njegovog oca zato što nije hteo da nosi sramotu, koju mu je naneo njegov sin?

Ono što mu je možda zadalo konačni udarac, bila je činjenica što mu je i majka pokazala vrata, kad je posle pet meseci bio pušten iz zatvora. Tek tada je zapravo postao zločinac.

A ipak, ko bi mogao reći, da su ga zapravo drugi oterali na taj put? Zar nije sam držao svoju sudbinu u rukama, kao, uostalom, i svaki drugi čovek. Ali Džek Hardak nije mogao da se vrati poštenom životu. Naprotiv: pustio je da ga matica ponese ka zlu, pa je postao jedan od najgorih zločinaca.

Tri konja su stajala sasvim mirno. Vajat Erp se podigao sa zemlje gledajući prema severoistoku.

Otkrio je jedan trag, koji je vodio pravo ka usamljenoj stanici za zamenu konja, za koji Misurijanc, istina, u tom trenutku nije znao da je, u stvari, trag njegovog protivnika Frenka Mek Loverija. No nešto u

njemu ga je opominjalo. Taj osećaj je imao još u toku dana, kad je napustio trasu poštanskih kočija.

Dok Holidej, koji je do sada mirno sedeo na svom konju, takođe sjaha, pa izvuče jednu od svojih dugih cigareta iz tašne i stavi je u usta, ne zapalivši je.

Maršal ga pogleda i klimne glavom.

Tada kockar pripali šibicu o nokat levog palca.

Dvojica ćutljivih ljudi, koji su već sedam godina često jahali zajedno, razumeli su se bez reči.

Holidej je nemo pitao da li može da puši, ili je Vajat mišljenja da u okolini vreba neka opasnost.

Ne, nije bila baš takva opasnost koju je Misurijanc osećao svojim šestim čulom, da bi žar cigarete mogao nekoga da privuče.

Maršal je još uvek gledao trag, koji je išao pravo kroz pesak prema severoistoku, da bi nestao negde u mraku. I Džordžijanc je opazio trag. Njegov pogled je upitno počivao na oštrom maršalovom profilu.

Vajat promisli još neko vreme, pa se onda vinu u sedlo.

Holidej baci cigaretu koju je samo dopola popuštao, pa je zgazi u pesku. Zatim se i on pope na konja.

Džek Hardak nije ništa primetio. Zločinac je jednostavno bio slep za ono šta se odigravalo u pustinji. Sav znoj je jahao, ljuljajući se na konju pored čoveka koji ga je po drugom put ulovio.

Kad je Vajat u daljini video stanicu za promenu konja, sišao je sa konja, a onda i Hardaka skide iz sedla.

Začepio je zločincu usta, pa ga tako sveže da se ne može maći s mesta. I Holidej je sjahao. Uzeo je sva tri konja za uzde i pošao za Misurijancem, koji je išao pred njim.

Vajat se udalji svega stotinak koraka od mesta na kome je ostavio Hardaka.

— Tamo preko je jedna stanica za zamenu konja.

Holidej klimne glavom.

— Tako šta sam i pomislio.

Vajat spusti glavu i pogleda trag.

— Najmanje ih je osam jahača.

— Dvojica više nego u klanu iza Tombstona.

Misurijanac okrete glavu i pogleda nepomično kockarevo lice. Dakle, Džordžijanac je pogodio o čemu je on razmišljao.

Vajat se nagne i zaveže prednje noge svom konju. I Holidej odmah učini isto.

Lagano su dva čoveka išla jedan do drugog.

Maršal je još neko vreme išao tragom, a onda skrene u istočnom pravcu.

Kada su se konture stanice za zamenu konja jasno ocrtavale na noćnom nebu, Misurijanac leže na tle.

Kockar se spusti pored njega. Vajat je posmatrao stanicu.

— Možda je to ludost — reče on zatim. — A i šta bi Klentoni tražili ovde?

— Frenk Mek Loveri od skora vodi bandu. On je sve u stanju da učini.

— Ali kada je stigao ovamo, mora da se jako žurio.

Holidej klimne glavom.

— Sem toga, ima osam konja...

—o—

Na maloj stanici za promenu konja tog trenutka je vladala jeziva tišina.

Tom Mek Loveri i Fin Klenton odvucli su starog Karasa u dvorište, gde su ga spustili pored ograde korala.

Tom je gledao naokolo.

— Možemo ga obesiti tamo preko.

Bandit bez milosti pokaza na jednu gredu, koja je virila iz krova kuće.

Fin klimne glavom.

— Hajde, uhvati ga!

Staroga su odvucli dalje.

Pre nego što su stigli do kuće, Ejb Karas je došao sebi. I pored nemoći, instinktivno je osećao da mu pretila neka opasnost od ta dva čoveka.

Mehanički promuklim glasom vikne u pomoć.

Tom ga udari nogom.

Fin mu uplašeno pritisne ruku na usta.

— Čuti, ti, stara lopužo!

Dok je Fin pazio na kočijaša, Tom potrča po laso.

Najednom se Fin strese.

Neko mu dodirne rame.

Okrete se i, uprkos mraku, prepozna konture čoveka čije prisustvo mu je sledilo krv u žilama.

Ali pre nego što je uspeo da pusti glas, obori ga pesnica maršala iz Dodža.

Vajat se nagnu, zgrabi ga i odvuče iza ugla kuće, gde ga primi kockar i čvrsto uveza kaišem.

Karas pogleda u velikog čoveka, koji je pored njega klečao.

— Hej — dahtao je on. — Šta je to?

— Šala među prijateljima, mister. Konačno, treba da se malo rasonodimo u ovom dosadnom predelu.

Karas teško uzdahnu.

Tada se čuše neki koraci, koji su se približavali od koralu.

Vraćao se Tom Loveri.

Vajat kleknu pored starog, pošto se plašio da bi bandit mogao primetiti da je pored staroga sada stajao višnji čovek od Fin Klentona.

Tom je prilazio. Uz put je laso već okretao u omču.

— Hej, šta ti tamo puziš, Fin? Počinje predstava!

Vajat poskoči.

— Da, Tom, počinje!

Bandit je reagovao brže od njegovog saučesnika. Njegova ruka polute ka koltu.

Ali Misurijančev aperkat, brz poput misli, pogodi tačno vrh brade i obori ga pre nego što je uspeo da načini i najmanji pokret odbrane.

Holidej odmah dođe po njega i takode ga sveže.

Obojica nepomičnih zlikovaca dobili su krpu u usta.

Tada se Holidej uspravi pa reče:

— Moraćete obustaviti isporuku uspavanih bandita, maršale. Nemam više kaiševa.

Vajat pokaza na laso.

— Isecite ga. Upravnik stanice vam može pomoći.

Džordžijanac se nagne nad starim.

— Hej, taj čovek je ranjen.

Stari prostenja.

— Nije tako strašno. Ali šta je to? Jel ovo neki maršal?

— Da — odgovori Holidej. — Ako niste tako strašno ranjeni i iscrpljeni, onda mi možete pomoći da presečemo laso.

Stari protirija bradu.

— Hej — ala je to stvar! Ovaj je maršal i vi ste njegov pomoćnik! Nebesa. Ko li je baš vas poslao u pravom trenutku?

— Pst — opominjao ga je maršal. — Nije baš neophodno da nas čuju i ostali.

— Ono su naši dobri stari poznanici, Vajat. Onaj prvi je Fin a drugi Tom. Kladim se da i drugi, Frenk, nije daleko odavde.

Vajat je najpre pohvatao dvojicu stražara koji su bili kod koralu, onda pohvata dvojicu bandita koji su stražarili kod zgrade.

Dok Holidej i Ejb Karas su imali pune ruke posla.

Vajat je samo dovlačio besvesna tela do one dvojice.

Zatim priđe prema kućnim vratima.

Do đavola, tamo gore je stajao jedan čovek sa puškom u ruci.

Bilo je nemoguće neopaženo proći pored njega.

Tada taj čovek pođe čeličnih žigova pravo na bandita.

Kad je Misurijanac stigao do stepenica, bandit je pogledao zabezelnuto.

— Hej, Nik, kako to... — zastao je.

Tada maršal skoči na njega i obori ga. Pre nego što je izgubio svest bandit promuklo viknu.

Dok Holidej je stajao ispod prozora.

Polkazivao je rukom prema kuhinji.

Frenk Mek Loveri je, dakle, bio tamo unutra.

Poslednji čovek.

Vajat pođe i otvori kuhinjska vrata.

Bandit je bio okrenut leđima.

— Šta ima novo? — upita.

— Zapravo ništa — odgovori Vajat.

Zločinac je ukočeno stajao, osluškujući zvuk tog glasa.

Onda se naglo okrete.

Ali istovremeno se iza njega razbi okno i do njega dopre oštar Holidejev glas.

— Ostavi revolver, Frenk! Ne znam da li bi se tvom bratu Tomasu svidelo da ima neki grob ovde u pustinji.

Bandit je stajao kao prikovan.

Vajat mu priđe i uze mu oružje.

Mek Loveri oslušnu napolje.

Stojeći oslonjen o podignut prozor, kockar reče:

— Nadam se da ne čekaš na ostale. Oni leže kao paketi, spremni za isporuku, na južnoj strani kuće. Ajk će morati da plati puno poštarine.

Grom i pakao! Kako li je to bilo moguće? Vajat Erp i Dok Holidej su ga bili istinski iznenadili. Kako li im je bilo uspelo da savladaju njegove ljude. I to još tako jezivo tiho, bez ikakvog šuma.

Frenk je zapanjeno buljio u maršala.

— I...? — frknu. — Zašto me ne ustrelite?

Vajat mu ne odgovori.

Polu sata kasnije on i Holidej su napustili stanicu. Među njima je, vezan za noge i ruke, jahao deseperados Frenk Mek Loveri.

Za njima je išao stari Karas sa svoja dva konja.

A onda su sledili konji bandita, koje je vodio Karasov konj.

Na stanici je ostalo sedam vezanih razoružanih bandita.

Bespomoćno su morali gledati kako je njihov, vođa bio vezan na konja i kako je morao odjahati sa dvojicom njihovih neprijatelja.

Kad su povelili Hardaka, Vajat je pošao prema severoistoku.

Laganim kasom jahali su pustinjom.

Prešli su gotovo četrdeset sedam milja i već je davno svanulo kada je Vajat zaustavio kolonu. Odvezao je tombstonskog bandita i gledao ga je veoma ozbiljno.

— Slušajte me dobro, Frenk! Ja sam prilično strpljiv momak, ali kada mi prekipi, onda udaram bez milosti. Bilo bi dobro za vas ako biste to upamtili. Evo uzmite vaše konje i nestanite.

— Gde nam je oružje?

— Pođite istim putem nazad kojim smo došli. Ja sam ga zavio u čebe i ostavio u pesku. Lako ćete ga pronaći.

Zločinac besno udari nogom.

— Zar sam ja Indijanac? Kako da pronađem zakopano oružje?

— Zakopano — rugao se Holidej.

— Čoveče, zar mislite da bi se maršal toliko potrudio da bi sakrio one vaše zardale pucaljke? Hajde! Popnite se na svoju ragu i gubite se. Ako mi za vreme ovog putovanja još jednom preprečite put, onda će VAŠI prijatelji a ne VI imati šta da kopaju: vaš grob.

Mek Loveri pokaza zube.

— Za te reči ćete mi još...

U Džordžijančevoj ruci se pojavio revolver.

Frenk spuštene glave pođe svom konju, uze uzde predvodnika i u galopu odjuri prema jugozapadu.

Odjahali su do sledeće poštanske stanice. Tamo je ostao stari Karas.

— Hvala, maršale — opraštao se ovaj od Misurijanca. — Bez vas bi sada Ejb Karas visio o balvanu njegove rođene stanice. Hvala i vama, Dok, za odličan razvoj stvari. Rana me uopšte više ne boli. Uostalom, nešto sam naučio od vas: kako se banditi mogu brzo i sigurno spakovati.

Vajat je starog namerno odveo sa stanice. Znao je dobro da bi inače banda iskalila svoj bes na njemu onda, kada on i Holidej budu daleko.

Posle kraćeg vremena dva čoveka sa zarobljenikom odjahala su kroz beskrajnu peščanu pustinju

Nju Meksika prema Istoku, prema kašnjeničkom logoru Fort Vort, preko u Teksasu.

Petorica ljudi, koji su ležali u udubljenju tornja sagrađenog od crvenog peščara, dahtali su na suncu. Bili su to bradati ljudi, preplanula lica i pocepane odeće.

Pol Riva je ležao podalje od njih. Imao je bronzanu kožu i tamne oči, koje su opasno svetlucale. Njegova crna kosa je bila kratka, kovrdžava i progrušana sedim vlasima.

Kao sin italijanskih emigranata, došao je Riva pre četrdeset godina u Boston, odakle se uskoro probio ka zapadu. To je bila zemlja koju je tražio — i način života koji je želeo.

On je bio bandit. Davno ranije je živeo dole u Floridi u jednoj staroj kolibi, hraneći se o trošku jednog italijanskog bračnog para, gradeći jedan čamac koji nikada nije završio a sa kojim je hteo kao „slobodan čovek“ da prokrstari sedam svetskih mora. Ali to se završilo onoga dana kada je morao da napusti kolibu zato što je jedna petrolejska kompanija kupila tu zemlju. Tada se odselio na zapad.

Dole, u Teksas, na pustu granicu Nju Meksika.

Ovde se već nekoliko godina skitao naokolo. Neko vreme je radio dole na Korbinator ranču, koji je pripadao jednom Španjolcu, ali je uskoro otišao dalje na zapad da bi jednog dana naišao na Edija i Nartona.

Narton je bio bandit.

Jednom su čak, sa pristojne udaljenosti, napali poštansku kočiju, ali time nisu postigli nikakav uspeh, pa su onda u El Rabadu uzeli sa sobom još dva bandita, koji su pošli sa njima: Džimija Džigera i Riika Ouklenda.

Tako je Pol Riva stvorio svoju bandu.

Za vreme borbe u gradiću Gindžer prišao im je i revolveraš Herst. Otada je banda imala petoricu ljudi.

Ono što je banda za tri meseca svog postojanja opljačkala bilo je više nego jadno. Zato su ljudi na valjivali na vođu da „nešto preduzmu“.

Kao vođa bande, Riva se osećao vrlo dobro. Ali to što mu se pripremalo nije mu se dopadalo. Nije shvatao da su oni drugi stalno želeli da jure za nekim plenom. Ali nije ni pomišljao da napusti svoje mesto „šefa“ i „gazde“. Zato je sada i razmišljao.

Ono što je Pol Riva smislio nije bilo baš pametno a ni privlačno. Ni više ni manje — hteo je da napadne veliku Vels Fargo stanicu Santa Margarita.

Svi su oni poznavali tu stanicu. Ona je ležala usred peščane pustinje, udaljena šezdeset milja od bilo kog naselja. Bila je to stanica za snabdevanje tri poštanske linije i raskršnica dva puta kojim su išli transporti stoke. Sastojala se od tri velike kuće, štala, šupa i baraka.

Riva je uskoro saznao da na stanici ima svega jedanaest ljudi.

U Santa Margariti nije bilo žena.

Nedelju dana je Riva radio na tom planu. Onda ga iznese pred svoje ljude.

Od te ideje svi su bili kako uplašeni tako i oduševljeni. Samo je revolveraš Herst ćutao.

Riva ga pogleda.

— Ti si protiv, Džo?

— Da, zato što je to ludost. Ne zbog onih jedanaest ljudi, već zbog toga što je sigurno da je stanica pripremljena za odbranu. Da nas je dvadesetorica ili tridesetorica, da smo mi banda kao što je Kelijeva ili Belvudova i kada bismo mogli da se spustimo na stanicu kao tornado — onda bih bio za to. Ali nas je samo petorica. Kladim se da ni dvojica ne bi izneli glave na drugu stranu stanice.

Posle toga dugo je vladala tišina. Neki su verovali Herstu, ali u biti su bili za Rivu i sanjali su o velikom plenu, koji im je on obećao.

Onih burnih godina bilo je u zemlji bezbroj bandi. Gotovo svakodnevno su se negde stvarale nove. Srećom, većina od njih se brzo raspadala. Ali bi uvek preostala neka banda, kojoj bi uspeo neki prepad i koja bi tiranislala okolinu.

„Riva banda“ je u vreme, kada se odigravala ova priča, bila još prilično beznačajna. Možda bi takva i ostala, možda bi se čak i raspala, da taj Italijan nije imao ludu ideju da napadne stanicu Vels Fargo kompanije u Santa Margariti.

Riva je posmatrao predeo pred njim.

Samo nekoliko milja severnije bila je stanica.

Sve je bilo spremno za prepad.

Ali ako Herst neće sa njima, onda bi sve bilo uzalud. Bio im je potreban. On je bio najbolji strelac bande, njihov najbrži čovek, hladnokrvan borac, koji je uvek tražio nekog nalik na sebe. Ove njegove osobine je Riva otkrio već od prvog susreta. Riva je grickao nokat na palcu, posmatrajući široku pustinju.

Najednom se Džo Herst uspravi. On je bio vitak čovek, mršava lica, duge brade, opuštenih krajeva usta, malo prćastog nosa i hladnih očiju.

— U redu, Riva! Idem sa vama — reče on muklo.

I ostali su se podigli.

Onda su pošli dole do svojih koja, koje su sklonili u jedno udubljenje u steni. Banda pojuri prema severu, prema stanici Santa Margarita.

I tada se, onog petka između dvanaest i dvanaest i trideset, dogodilo ono što kasnije niko nije poverovao:

Pol Riva i četiri njegova bandita napali su stanicu — ne nailazeći ni na kakav otpor.

—o—

Laganim kasom su jahali između kuća, šupa, štala i barake.

Pred kancelarijom su sjahali.

Riva je sam ušao u biro.

Video je tri čoveka sa zavrnutim rukavima, koji su sedeli za stolovima i radili.

Bandit je izvukao revolver.

[— Ruke u vis!

Čak to nije izgovorio ni veoma glasno, ili preteći. I sam se čudio kada su ljudi ćutke reagovali. Podigli su ruke do visine ramena, buleći začuđeno u njega.

Herst ulete na vrata. Munjevito je svoj trojici povadio revolvere iz njihovih opasača za oružje, onda im mahne i ugura jednog za drugim u trezorski prostor, gde ih zaključa.

— Ako samo čujem da zucnete, momci, odletećete u vazduh sa eksplozivom, koji ću ovde postaviti.

Bacio je komadić stene pred vrata.

Na isti način, na koji i kancelariju, Riva je zauzeo oba skladišta i ostatak stanice.

Sve je trajalo tačno dvadeset tri minuta. Onda su banditi uzeli sve što je bilo vredno, pa su se zatim popeli na konje.

Riva, koji je opljačkao kasu, od prevelike obesti pucao je u veliki sat.

Tačno u dvanaest sati i dvadeset tri minuta stao je satni mehanizam.

Tada mali ćelavi šef stanice istupi jedan korak i molećivo pogleda Rivu, koji je još stajao na verandi kancelarije.

— Mister, uzeli ste sve što je vredelo. Molim vas, poštedite momke. Mene, ako hoćete, možete ubiti. Ali po mogućstvu ne ovde, gde sam tolike godine živio i radio.

Riva je lagano silazio niz stepenice.

Osećao se kao kralj. Gotovo tiho je odgovorio:

— Ovde niko neće umreti. Mi ćemo vas povesti, pa ćemo vas ostaviti kod tonja.

Šef stanice reče molećivo:

— Molim vas, mister, dozvolite momcima da pobegnu. Sve su to još mladi ljudi, koji jedva da su i okusili život. Biće dovoljno da povedete mene.

— Sada je dosta — reče Riva i zapovednički mahnu desnom rukom, pa prebaci zavezane vreće sa novcem, koji je opljačkao, preko sedla i izjaha:

— Napred ljudi, posadite ih na konje i onda odlazimo odavde.

Nekoliko minuta kasnije kolona krenu iz potpuno napuštenog naselja. Pošli su ka jugu.

Nepunih tri četvrt sata kasnije približavala su se sa zapada tri čoveka.

Vajat Erp, Dok Holidej, i odbegli robijaš Džek Hardak.

Kad su prišli na pola milje od stanice, zaustavio je Misurijanac svog konja. Namrštenih obrva razgledao je stanicu.

Apsolutna tišina, koja je tu vládala, nije se dopadala maršalu. Istina, bilo je podne, pa je obično svuda bio mir. No, ipak bi ovde u stanici i u to vreme vládala neka živost. Vukli bi se sanduci amo-tamo, vreće, poštanski paketi. Punila bi se burad sa vodom. Napred, u kovačnici, čulo bi se lupanje čekića i nakovanj. Tim poslom bi se na stanici uvek bavio neko od ljudi.

To je Vajat dobro znao.

— Sačekajte, ja ću to razgledati — vikne on Holideju, pritegne uzde i već pojuri napred.

Holidej je posmatrao maršala kako je u laganom luku jahao ka šupi.

Hardak uspravi glavu i reče:

— Želim da je tu negde skrivena horda Komanča, pa da mu preseku grkljan.

— Zaveži gubicu, banditu.

U tom trenutku opazio je Dok maršala, koji je skočio na svog konja i pošao ka njima. Džordžijanac potera odmah oba konja maršalu u susret.

— Prazno!

Kockar skupi obrve.

— Gde su ljudi?

— Očigledno je ovde izvršen neki prepad. Ovde ne može biti prazno. Sat je stao nešto pre pola jedana. Jedan metak je razorio satni mehanizam.

Vajat je brzo pronašao trag koji je Riva sa njegovim ljudima i zarobljenicima ostavio iza sebe.

Holidej je pripalio jednu cigaretu, dok je maršal uzeo jedan gutljaj vode iz čuturice.

I Hardak je pio. Velikim gutljajima je praznio svoju čuturicu.

Vajat ga opomenu:

— Pijte lakše i manje. Ovde još možemo jednom napuniti čuturice. Ali onda će biti drugačije...

Maršal je razmišljao zašto je kada povelala sve ljude sa stanice.

I Holidej je o tome razmišljao.

— U svakom slučaju, nije to dobar znak — reče kockar.

— Sigurno.

— Pođimo za njima.

Vajat klimne glavom.

Kockar zgazi svoju cigaretu i pope se ponovo u sedlo.

Hardak je još uvek sedeo u hladovini na stepenicama verande. Samo su mu ruke bile vezane jednim lancem. Vajat mu je skinuo veze sa nogu.

— Šta je — mrmeljao je zločinac ljutito. — Zar već dalje? Ne, momci, to neću uraditi. Nisam od čelika. Potreban mi je odmor. Prokletstvo, vas dvojica ne znate za umor! Ali od mene to ne možete tražiti. Ja sam čovek.

— Tako — prekide ga kockar gledajući ga hladno. — To nisam do sada imao prilike da opazim.

Hardak poskoči.

— Možete izostaviti tu ironiju, vi, prokleti zubaru! Ne moram da se od takvog...

Holidej je samo pogledao zločinca i ovaj odmah ućuta.

— Uzjašite! — naredio je Vajat.

Hardak nešto opsova kroz zube, pa se onda, stenjući, pope u sedlo.

Oštrim kasom išli su za tragom koji je Riva ostavio prema jugu.

Posle milje i po pojavi se pred njima jedna mala tvrđava u stenama.

Vajat je napred obišao konjem sam, pa tek onda mahne Holideju da priđe sa zarobljenikom.

Kad je Džordžijanac stigao do tamo, maršal pokazao dalje prema jugu.

— Pogledajte tamo, iza one stene.

Holidej klimne glavom.

— Trag vodi pravo tamo. Poznajem taj toranj. Pre dve godine sam jednom tamo prenoćio. Mogu zamisliti i kako je ono tamo odlično skrovište za jednu bandu.

— Da. Ako pođemo tamo po danu, onda će nas već posle par stotina jardi opaziti.

— Tako je — odgovori Vajat. — Ali nešto moramo preduzeti, jer sam siguran da ovi banditi nisu ljuđe od Vels Farga povelili sa sobom tek onako.

— Ja ću odjahati tamo.

— Pa...

— Možda će mi uspeti da onim lopužama ispričam neku priču.

Misurijanac se nasmeši.

— Dobro, Dok, poznajem već te vaše priče. Ispričajte onim lopužama da nekoliko Komanča ovde nešto traže, čeprkaju. Mogli bi videti šta...

...i da se radi o zlatu — prekide ga Holidej.

Maršal skide čebe sa konja.

— Ja ću davati dimne znakove...

Kockar pođe.

Bio je to pakleni poduhvat, kome je Holidej jahao ususret.

Vajat Erp je to dobro znao. Ali je isto tako dobro znao da ne bi mogao zaustaviti kockara. Dok Holidej je na fatalan način uvek tražio smrtonosnu borbu, moglo bi se reći i samu smrt.

Pol Riva je stajao raširenih nogu na jednom kamenom uzvišenju, gledajući dole u zarobljenike, kad mu revolveraš Džo Herst dade neki znak.

Riva mu priđe.

Herst je klečao na jednom isupućenju na steni, odakle je taj uvek sumnjičavi čovek mogao da posmatra celu dolinu.

— Jedan usamljeni jahač — reče.

Riva uze durbin, koji je uzeo u stanici i osmotri stranca koji je nailazio galopom.

— Hej, kako taj izgleda!

I Herst pogleda. Zatrese glavom:

— Smešan tip!

Riva se počeo iza uha. Imao je dobro oko za ljude sa novcem. A ovaj čovek, koji je nailazio, imao je baš takav izgled. A novca se nema nikada dovoljno. Istina, od pljačke u stanici su prilično imali, iako ne onoliko koliko je očekivao na osnovu priča koje je slušao.

— Hoću tog tipa da povučem ovamo — naredi on.

Herst zabrunda.

— Zar nećeš najpre završiti sa onom drugom stvari?

— Kasnije!

Nisu morali stranca da dovlače. Sam je išao pravo ka kuli.

Riva naredi Digeru i Ouklendu da ga dovedu.

Dok Holidej je napravio najnevinije lice na svetu, kad su ga ona dva bandita stavili u sredinu i povelili do vođe.

Majk Evert, ćelavi šef stanice, oseti tračak nade u grudima kad se stranac pojavio. No kad ga je video opet spusti glavu.

Taj čovek ne bi bio u stanju ni sebe samog da spase, a pogotovu ne njih.

Holidej dozvoli da ga odvedu Rivi, pa onda siđe tako nespretno sa konja, da su se banditi pakosno nasmejali.

— Mister! — počeo Holidej, pri čemu se instinktivno obrati vođi bande. — Tamo preko, brzo! Morate

brzo dejstvovati, inače će biti prekasno!

Izgovorio je to veoma uzbuđeno.

Riva je zavijenu ciganetu lizao, da bi je zalepio.

— A šta je tamo je l'? — reče on sa neskrivenom porugom.

— Ja sam od jutros tamo jer tražim retku Andacorr medracilea...

— Šta to?

— Ah, vi ne razumete tu reč, da, to je retka vrsta veverice. Ja sam istraživač, to treba da znate i...

Rivino lice se ukoči.

— I ta Anda... Anda... se verovatno tamo negde pojavila, je l'? — mrmljao je, pri čemu mu je desna ruka već prilazila revolveru.

Holideju taj pokret nije promakao. Vođa bande bi za delić sekunde ranije dobio olovo iz Dokovog revólvera, da je samo nastavio sa tim pokretom.

— Nikako, mister, Andacorr medracileu nisam video, ali su zato došli crvenokošci sa zlatom.

Od zadnjih reči su banditi odmah postali pažljivi.

— Šta...? — viknu Riva.

— Da, oni su došli i, na sreću nisu me opazili. Verovatno zato što su bili zaokupljeni, jer su nešto teško vukli. Najpre sam mislio da je to neki leš. Možda nekog poglaviće, koga su hteli tu da zakopaju. Ali leš nikad nije tako težak, sem toga se od toga ne čuje metalan zvuk.

Riva je gutao.

A onda je došlo pitanje sa kojim je Holidej računao.

— Odakle su došli Indijanci?

Pošto su banditi došli sa istočne strane, morali bi tobožnji Indijanci naići sa druge strane, jer bi inače banditi sigurno opazili trag Indijanaca.

— Naišli su negde sa zapada — odgovori kockar nevino. — Šteta što su toliko zlata hteli da spuste u jednu pukotinu u steni. To se ne može pronaći čak i ako čovek zna to mesto.

Tada uvek sumnjičavi Herst priđe kockaru i uhvati ga za rever.

To niko nije smeo nekažnjeno da učini, ali u ovoj situaciji kockar je morao to da pretrpi.

Herst prasnu:

— Ti mi se ne dopadaš, momče. A to, što nam tu brbljaš o crvenokošcima, takođe mi se ne dopada. Od toga nijedna reč nije istinita.

Tog trenutka Riva začuđeno viknu.

Od mesta, gde se nalazio Vajat, uzdizao se tanak oblak dima prema azurno plavom nebu.

Vajat je dejstvovao u pravom trenutku.

— Eno! — viknu Ouklend. — Dimni signali!

Dimni signali bivali su stalno prekidani.

Maršal je za taj posao angažovao i kažnjenika. Tačno na indijanski način su davali signale, pomoću čebeta koje su držali na krajevima.

Čovek iz Misurija je dobro poznavao dimne signale Komanča, pa ih je mogao imitirati.

Riva je bio kao naelektrisan. Ispljune još uvek nezapaljenu cigaretu, pa otrča do konja.

— Napred, ljudi!

Ona ostala trojica su se takođe popela na konje.

Samo je Herst ostao na mestu.

— Šta ćemo sa ovim lopuzama od Vels Fargo kompanije?

— Oni ostaju ovde. Ti možeš da ih čuvaš.

I banditi su već odjurili.

Herst je besno gledao za njima. I onda načini prvu grešku. On priđe Holideju.

— Amigo, ti imaš redenik. Čini mi se da tako šta ne treba nekom ko traži vevenice. Dodi, momče i daj mi revolver. Ja ću ga moći bolje upotrebiti.

Tupo i bezvoljno su ljudi Vels Fargo kompanije gledali prema onoj dvojici.

Herst je celo vreme držao revolver u ruci.

Najednom je i stranac imao kolt u ruci. Istina, sa drškom napred. Kad je Herst hteo da ga dohvati, munjevito se okrenu niklovani revolver tako da je bio spreman za dejstvo u Holidejevoj desnoj ruci.

Herst ustuknu korak nazad.

I već ga vrh kockareve čizme udari u desnu ruku, a kolt bandita polete u velikom luku na stranu.

Herst se zablene u kockara.

— Hej — šta — šta je to bilo?

— Mala šala. Mi prijatelji vevenica se nekada tako našalimo.

I potpuno promenjenim glasom Džordžijanac nastavi, okrenuvši se Mak Evertu:

— Podignite njegov kolt, mister! Mislim da bi vi i vaši ljudi hteli da porazgovarate neku reč sa tim džentlmenom.

Kriknuvši promuklo, šef Vels Fargoa baci se na oružje.

Nepun minut kasnije njegovi ljudi su tako premlatili revolveraša Hersta, da je jedva mogao da stoji na nogama.

Dok Holidej je već davno sedeo na konju, jašući za Rivom i ostalima.

Banditi su divlje jurili prema navodnom mestu gde su bili Komanči sa zlatom.

Iako nešto slabije, indijanski dimni signali dizali su se uvis.

Stigavši dole na stenu, skočili su ovi otpadnici van zakona sa svojih konja, pokušavajući da se popnu sa ove strme strane na stene.

Rivi je prvom uspelo da se popne na vrh.

Ouklend i Deger su stigli za njim.

Oprezno su se privlačili prema jednom ispupčenju u steni, kad se iznad njih umesto očekivanog Indijanca pojavi jedan beli čovek visokog rasta.

Riva je zastao kao prikovan.

— Ko ste vi?

— Zovem se Erp.

— Erp...?

— Da, Vajat Erp.

Riva ustuknu korak, opipavajući svoj revolver.

— Vajat Erp! Do đavola! Šta to imra da znači?

Ouklend se skloni iza Degera i najednom zgrabi svoj kolt.

Tada se u levoj maršalovoj ruci pojavi bantlajn.

— Manite se toga, mister, to donosi nesreću!

Riva upita zbunjeno:

— Šta hoćete od nas?

— Zar vam to nije rekao Dok Holidej? Baš mi je žao. On je inače pažljiviji.

— Dok Holidej? — kriknuse sva trojica.

— Da! — začuše iza sebe.

Džordžijanac je stajao oslonjen na stenu. I on je imao revolver u ruci.

Riva okrete glavu i pogleda gde se nalazi njegov kompanjon Herst.

Holidej je pogodio banditove misli, pa odmahnu glavom.

— Ne, vaš prijatelj je sprečen, mister. Na žalost. Ljudi sa Vels Farga su ga mnogo namučili. Mislim da za četvrt časa nećete ni vi proći bolje...

Posle tog zastoja Vajat Erp i Dok Holidej sa svojim zatvorenikom jahali su dalje prema zapadu.

Hardak, koji je celim putem vrebao na neku priliku da bi pobegao, jahao je između njih spuštene glave. Budnost kojom je maršal pazio na njega, oduzela mu je i poslednju nadu. Uvek kada bi se neki stranci približavali maršal bi ga čvršće vezivao.

Zločinčeva mržnja prema Vajatu porasla je u beskraj.

Putovanje kroz veliku pustinju nastavljalo se dalje.

Uveče, posle onog događaja, stigli su u Revoter, mali teksaški grad, koji je pre nekoliko godina postao čuven zahvaljujući revolverašu Halu Flenegenu.

Vajat je sačekao mrak, pa je tek onda ušao u grad. Nije bilo baš potrebno da svi vide zarobljenika.

Pred šerifovom kancelarijom maršal siđe sa sedla.

Džeri Ouven je bio sedokosi čovek pedesetih godina, koji je od puno piva i obilne hrane za poslednjih deset godina postao veoma debeo.

Upravo je sekao nokte na nogama, kad je Misurijanac ušao.

Vajat ga pozva po imenu.

Sedokosi šerif poskoči.

— Vajat Erp? Do đavola, pa to ne može biti istina! — vikao je zadovoljno svojim dubokim basom.

Vajat mu objasni da bi želeo preko noći da smesti jednog zarobljenika u zatvor.

Ouven klimne glavom:

— Pa, naravno! Možete, maršale, kod mene smestiti čitavu bandu. Zatvor je čvrst, a obe ćelije su sigurne.

Vajat se zahvali i izađe napolje.

Šerif je brzo obuo čizme i lampu premesti sa stola na verandu.

Kad je Vajat skinuo kažnjenika sa konja, žućkasta svetlost obasja lice bandita.

Jedan dežmekasti čovek sa kosim očima je prepoznao lice Džeka Hardaka, pa se strese i skloni iz udubljenja odakle je posmatrao transport bandita do zatvora.

Lagano je pošao napred, pa onda zastade pored vratiju kancelarije.

Iznenada se pred njegovim licem zapali jedna šibica.

— Helo, mister, mora da je to vaš stari prijatelj — onaj što ga je šerif za noćas udomio, jel?

Dok Holidej je primetio čoveka pa je tiho pošao za njim.

U očima onog drugog pojavi se zelenkast sjaj.

— Prijatelj? Ne, mister. Kako vam samo tako šta pada na pamet?

U tako malom gradu je svaki radoznao. Konačno, ne dovodi se svaki dan neki bandit u zatvor.

— I ovde ima dovoljno lopuža — odgovori kockar hladno, dok je šibicu prineo cigareti.

Onaj drugi klimne glavom i odgovori:

— Da, u tome možda imate pravo.

Holidej se osloni o zid.

— Onaj tamo je samo mala ribica. Kradljivac stoke. No ja znam da ovde ima sasvim drugačijih lopuža...

Čovek ga pažljivo pogleda.

— Da — reče Džordžijanac. — Hardak je nevinašce. — Najednom se okrene onom u lice. — Vi ga poznajete, zar ne?

— Hardak...? Ne. Ja...

— Hvala, mister. Dakle, poznajete ga. Ja sam naime, namerno, pogrešno izgovorio njegovo ime, međutim, vi ste ga izgovorili ispravno...

Čovek se brzo okrete i nestade u mraku između šerifove kancelarije i susedne kuće.

Džek Hardak je sedeo u zatvoru. Još ga je razdvajalo dvesta milja od kazneničkog logora... Dvesta milja — svakog jarda će razmišljati o bekstvu.

Vajat Erp i Dok Holidej smestili su se preko u Grand Hotelu.

Džeri Ouven je bio čovek u koga se moglo pouzdati. Misurijanac je za tako šta imao siguran osećaj. Taj sedokosi šerif će pripaziti na

zarobljenika, kao da je sam odgovoran za njega.

Bilo je oko jedan čas u noći. Šerif je sedeo za stolom, gledajući u svoju ruku, pokrivenu smeđim flekama. Ispred njega je ležala otvorena knjiga. S vremena na vreme bi nešto čitao u njoj. Ali od čitanja pri treperavoj svetlosti petrolejke bolele su ga oči.

Sem toga, ovu knjigu je čitao već tri puta. Bio je to izveštaj o osvajanju Fort Oreje od strane Frenka Helnera.

Džeri Ouven je u armiji juga učestvovao u toj borbi.

Bilo je to onog dana, kad je iza njega eksplodirala granata, od koje mu je pukla bubna opna. Bio je to najmračniji dan u životu Teksašanina Džerija Ouvena. Od tog dana je slabo čuo, jer je i levo uho popustilo od prevelikog napora da dobro čuje.

Toj okolnosti se moglo pripisati da je šerif usred pokreta zastao da bi osluškivao.

I tad se uspravio, osluškujući zaustavljena daha.

Ništa se nije micalo.

Ouven se opusti.

Jedva čujan šum je dopro do njegovog uha.

Šerif ustade, izvuče revolver iz futrole, pa tiho zarotira bubnjićem.

Magacin je bio pun.

Gotovo nečujno se Ouven primakao vratima, pa ih naglo otvori.

Jedva je primetio udarac koji ga je pogodio po glavi.

Stenjući, teški čovek se sruči na pod.

Poput senke onaj drugi je uleteo unutra, vukući za sobom onesvešćenog šerifa sa vrata.

Čuvši mukli udar, Džek Hardak skoči sa svog ležaja gledajući zapanjeno ka vratima. Začudoeno je gledao u onesvešćenog čoveka, pa onda u čoveka koji ga je udario.

Ovaj je lagano prilazio vratima ćelije. Crna marama je pokrivala donji deo lica.

Hardak je pogledao u oči onog drugog. Nešto mu steže grlo. Tada onaj reče:

— Veseli mi da te opet vidim, Džek.

Čuvši taj glas, kažnjenik poskoči.

— Grifit! Fred Grifit — reče tiho ubica.

Onaj drugi brzim pokretom ruke skide masku sa lica. Bio je to onaj isti čovek koga je Dok Holidej oslovio pred vratima kancelarije.

Hardak proguta.

To je šansa! Velika šansa koju je tako dugo očekivao.

Da li je to zaista bila? Da li će mu nekadašnji njegov drug, sa kojim je jahao tamo gore u Utahu, doneti slobodu?

Hardak se još veoma dobro sećao tog Freda Grifita. Bio je to lukav momak, koji je imao u vidu samo sopstveni interes.

Kako li je to onda bilo na Indijanskom potoku? Zar to nije bio baš taj Fredrik Grifit, koji je pobegao sa plenom što su njih četvorica opljačkali na ranču?

Da! Hardak neće zaboraviti do sudnjeg časa u šta se onda bio zakleo: ako još ikada negde vidi tog Freda Grifita, ustreliće ga bez opomene!

U toj mržnji prema nekadašnjem drugu Hardak je po noći okačinjao cedulje na vrata šerifove kancelarije, ispisujući ime bandita Grifita i spisak njegovih zločina. I upravo taj Grifit se sada pojavio, možda u posljednjem trenutku.

Hardakova donja vilica se tresla. Spustio je malo glavu i uperio pogled u oči onog drugog.

— Pusti me napolje, Fred.

Grifit klimne glavom.

— Sigurno, ali pre toga bih hteo nešto da saznam.

— Pusti me napolje. Onda možemo o svemu razgovarati.

Grifit odmahnu glavom.

— Ne, burazeru. Na pitanje ćeš mi odgovoriti ovde. Uostalom, dobro te poznajem.

Hardak je bio mokar od znoja. Košulja mu se lepila za telo.

— Otvori ćeliju — dahtao je on.

— Ne znaš ko me je doveo ovamo.

— To me i ne interesuje — odgovori Fred. — Mene interesuje nešto sasvim drugo. Onaj prepad na banku pre tri godine, u Santa Feu, mirisao je na tvoj rad, Hardak. Istina, šerif Bruk je zbog toga dospao u Fort Vort, ali poješću svoj stari šešir, ako je on došao do tog zlata.

— To ne znam — odgovori Hardak. — Pokušao sam da ga pitam za to. Prošlog meseca, kada sam zajedno sa njim pobeo iz Forta.

— Čuo sam za to — reče Grifit. — Bruk se vratio. Poješću pored mog starog šešira i moju staru čizmu, ako nije samo zato hteo da pobegne da bi našao put kako da dokaže svoju nevinost.

— Moguće — odgovori Hardak nestrpljivo. — Otvori, konačno, ćeliju. Možemo napolju znatno bolje razgovarati o tome.

— To verujem — odgovori Grifit.

— Šta onda hoćeš — ljutio se Hardak.

— Gde si ostavio zlato, kada je Bruk bio za tobom?

— Jedan njegov metak je presekao kaiš koji je držao teške bisage. Najpre mi je jedna, a zatim druga skliznula sa sedla. Šerif je bio tako blizu da nisam imao šansu da siđem, a borbu revolverom nisam mogao rizikovati, jer sam znao ko je za mnom, pa bih zaista bio budala kad bi baš sa šerifom Brukom započeo borbu.

— Pa? Gde je zlato?

— Mora da je kod njega!

— Da li je on znao, kada si ga njim hteo da bežiš iz Forta, da si ti taj momak koga je onda progonio?

— Ne, sasvim sigurno, ne. U protivnom me sigurno ne bi pustio da pobegnem.

Grifit se ljutio.

— Dobro, Hardak, onda on ne zna gde je zlato.

Oregonac je drhtao celim telom od uzbuđenja.

— Pusti me već konačno napolje! Napolju ću ti sve ispričati.

— Ne, sada ćeš mi sve ispričati i to odmah.

U Grifitovoj desnoj ruci bljesnu nož.

Hardak ustuknu od rešetke.

— Šta to radiš? Zar nameravaš da me ubiješ? Dobro, možda bi to bilo najbolje, jer onda niko neće

saznati da si ti pre četiri godine, preko, kod Sirakuze, ubio malog pomoćnog šerifa Džonija Milera isto tako nožem...

Grifit je levom rukom dohvatio jednu od željeznih šipki, a desnom je držao nož spreman za bacanje.

— Gde je zlato? Šerif Bruk ga nema. Obojica to znamo.

Onda ubica Hardak dobi ideju, za koju je očekivao da će ga spasti.

— U redu, Fred! — Ponovo priđe rešetki i reče: — Ja sam posmatrao Bruka kada je sakrio kožne bisage, a kad je otišao, vratio sam se pa sam ih uzeo.

Grifit je teško disao:

— Gde je zlato?

Džek Hardak se morao truditi da govori mirno.

— Odvešću te tamo. Podelićemo zlato.

Pohlepa za zlatom navukla je zločinca Grifita u klopku. Nije bio dorastao prevejanom Džeku Hardaku. Kada su se vrata otvorila, uze Hardak svom nekadašnjem drugu iz ruke nož i kolt i munjevito baci iznenađenog lopova u ćeliju.

— Do viđenja, momče, a sada ću ti dokazati da Džek Hardak ume da rukuje ne samo koltom nego i nožem.

Kad je hteo da podigne nož, otvorila su se vrata koja su celo vreme bila odškrinuta.

Tamo je stajao Vajat Erp. U ruci je držao revolver. Mirno je rekao:

— Lepu priču ste mi vas dvojica sada ispričali, Hardak.

Hardak je stajao ukočen od straha.

Tad se Grifit baci na vrata.

— Pucaj, idiote!

Ali Džek Hardak nije pucao. Ručka, u kojoj je bio revolver, rastavila se. Oružje uz zveket pade na zemlju. I nož ispade kašnjeniku iz ruke.

— Ti, prokleti idiote! — vikao je Grifit uzbuđeno.

Spuštene glave kašnjenik je mrmljao.

— Idiot si ti. To je Vajat Erp.

Zatim uđe i Dok Holidej i pogleda šerifa.

— Hej, mister Ouven. Otvorite oči. Igra je završena. Umesto jednog sada ćete morati da čuvate dva zatvorenika.

Vajat gurnu Hardaka u susednu ćeliju.

Džordžijanac izvuče svoj sat i pogleda.

— Možda će biti bolje da ostavimo ovde. Konačno, možda naš momak ima ovde još nekog prijatelja. Čini mi se da smo opet stigli u pravi grad.

Tačno četrdeset jedan dan po svom bekstvu ubica Džek Hardak je ponovo vraćen u Fort Vort.

Komandant se zahvalio Vajatu Erpu, pruži i Džordžijancu ruku i posla jednog momka po crnca Sema Mičela.

Kad je crni stražar ušao, Hardak se stresao. Ogromni stražar je preboleo strahovite udarce, koje mu je kašnjenik zadao, pa je ponovo obavljao dužnost u logoru.

Kapetan mu naredi:

— Mišel, vi ćete od sada uvek u ruci nositi otkočen revolver, pa ćete paziti na kažnjenika broj sedamdesetsedam sve do suđenja i do trenutka kada će biti obešen.

Crnac ćutke klimne glavom. Izvuče svoj veliki armijski revolver i otkoči ga.

Džek Hardak se sav srozao. Najednom je to opet bio težak bolesnik, kakav je bio pre bekstva. Bilo je očigledno da su ga bekstvo i sloboda povratili.

Spuštene glave je kažnjenik — kandidat za smrt — koračao pred svojim stražarem.

— Za njega sigurno nema boljeg stražara — reče komandant logora Vajatu Erpu. — Hardak je prilikom bekstva ovom crnom stražaru razbio lobanju.

Maršal iz Dodža je ubrzo zatim sa svojim pratiocem napustio Fort, pa su pošli ka severu.

Crni Sem Mišel vodio je Hardaka u široko dvorište južnog logora. U velikom hodniku barake za doživotne kažnjenike upravo su pored njega vodili drugog kažnjenika: Džemsa Bruka, nekadašnjeg šerifa Santa Fea.

Kad je Bruk prepoznao Hardaka, zastade. I Hardak je stao. Iako je znao da za leđima ima crnog stražara sa otkočenim koltom, on reče:

— Bruk, vi ste mi onda metkom skinuli obe bisage sa konja, pa bih,

pre nego što umrem, hteo da znam ko je uzeo ono zlato.

Lice nekadašnjeg čuvara zakona se skameni. Naglo se okrete i pođe dalje.

Hardaka su odveli u ćeliju. Teturajući se, pošao je ka svom tvrdom ležaju. Najednom mu se zamaglilo pred očima. Pokuša da se pridrži za ležaj, ali ne uspe, pa se beživotno sruči na zemlju.

Povratak u ćeliju potpuno je smlatio zločinca. Njegova bolest, koja je bila jedva malo zalečena, opet je buknila i narednih dana se kažnjenik broj 77, za koga je svako znao da će biti obešen, vukao hodnikom kao skelet, kada su ga vodili na njegovu obaveznu četvrtčasovnu šetnju.

Kao senka je crni stražar išao iza njega — stalno na odstojanju od tri jarda.

Hardak je bio već pet dana u zatvoru, kada je jednog jutra saznao da je došao sudija Džefri i da će rano popodne biti održana rasprava, čija je presuda već bila poznata.

Hardak je čuo reči novog upravnika kao iz daljine.

Kad je opet ležao na svom ležaju, najednom ga obli ledeni znoj.

— On me je osudio na smrt. Doći će po mene, pa će me obesiti тамо pozadi, u dvorištu...

Najednom skoči kao divlja zver i potrča gore-dole po ćeliji.

Sud sa hranom nije ni dotakao.

U deset minuta posle dvanaest došao je Mišel da ga povede u šetnju.

Šta bi na smrt osuđeni kažnjenik broj 77 rekao da mu je neko u toj

beznadežnoj situaciji rekao da će se tačno za dvanaest minuta točak njegove sudbine još jednom okrenuti? Da će sve ono što je učinio pre četrdeset šest dana učiniti još jednom...

Sem Mičel nije bio čovek koji bi — kako je to komandant mislio — mrzeo kažnjenika broj 77.

Srce crnčevo je bilo sada, kao i ranije, puno sažaljenja prema tom belom čoveku. Vodio ga je kroz dvorište, zastao iza njega i kada su po treći put stigli do ugla dvorišta, koji nije niko mogao da nagleda sa nekog prozora, čuo je zatvorenik glas iza sebe:

— Idi lagano. Tamo levo, kod onog kamena, leži komad hleba — šaputao je neko iza njega.

Hardak pođe ka kamenu, nagne se i uze hleb.

Do đavola, on uopšte nije bio gladan!

Kad se okrenuo, video je nasmejano crnčevo lice.

Kao munja projuri paklena pomisao kroz zločinčevu glavu.

I već ju je sprovodio.

Podigao je nogu — i veliki armijski revolver polete stražaru iz ruke.

Hardak se bacio na oružje, skočio na stranu — što nije ni trebalo, jer je crni čovek, koji je sporo mislio, stajao sav ukočen gledajući ga svojim velikim zaprepaštenim očima.

Hardak uspravi kolt.

— Napred, crnče i sada ćeš ići iza mene. I to tačno tri jarda, kao uvek. Desnu ruku ćeš držati malo napred, tako da izgleda kao da u njoj držiš kolt. Vodićeš me prema

spoljnom dvorištu! Dobro me slušaj, šupljoglavče. Revolver držim uperen na tebe levo ispod prsluka. Kod najmanjeg sumnjivog pokreta sjuriću ti komad vrelog olova u trbuh! Jesi li razumeo?

Mičel je razumeo.

Hardak pođe napred. Lako spuštene glave — kao i uvek.

Crnac je išao za njim.

Mičel otvori prvu kapiju prema kamenolomu.

Hardak je stao malo na stranu. Onda je opet išao napred. Uvek tako da je revolver uperio u crnca.

Tako su prošli kroz dva hodnika do spoljnog dvorišta.

— Napred! — šapnu Hardak. — Otključavaj!

Crnac je mucao:

— Ne mogu. Komandant mene kazniti. Zatvoriti, ubiti...

— Ubiću te ja, crno momče i to odmah, ako ovoga časa ne otvoriš kapiju.

Mičel posluša i drhtavim rukama otvori kapiju. Suviše je bio zaokupljen svojom situacijom, a da bi mu došla neka spasonosna ideja.

Prešli su preko širokog pešćanog prostora.

Hardak šapnu:

— Reći ćeš onom tipu na glavnoj kapiji da sam tesar i da imam nešto da radim na koralu. Neka ti dadu pušku. Ako bi pokušao da je repetiraš odmah ću pucati!

Dogodilo se nešto neshvatljivo.

Stražar je uzeo pušku iz soške i pružio je crncu. Zatim ovaj bez reči otvori kapiju.

Pognuti kažnjenik broj 77 bio je u njegovim očima oličenje nesreće. Izgubljen, već mrtav čovek.

Hardak duboko uzdahnu vazdub ispred kapije.

— Napred, preko ka koralu! —
šapnu on crncu.

Crnac je išao za njim.

Hardak je išao tako da je mogao da posmatra pušku. Kolena su mu drhtala, a košulja mu se prilepila na znojavo telo.

Stigli su do koralu.

Hardak se okreće na stranu i kada su stigli do prvog konja, uperi revolver na crnca.

— Pušku! — naredi on.

Mičel mu pruži vinčesterku.

— A sada ćeš skinuti svoju bluzu!

Crnac posluša.

Hardak stavi bluzu pod levu ruku, a onda mirno odabra dva dobra konja skoči na jednog, pa se okrete.

Crnac ga je gledao razrogačenih očiju.

— Mister ...

Ali već je prasnuo veliki revolver.

Crnac se zatetura nazad i sruči se među konje.

Hardak promuklo viknu i potera oba konja iz koralu.

Ludim galopom jurio je prema severu.

Četa stražara, koja je deset minuta kasnije jurila za njim, jahala je ususret paklu.

Džek Hardak je iz zasede smaknuo sa konja dvojicu od petorice stražara. Ostali su se najpre okrenuli, ali su opet napali begunca u jednoj dolini i tu su izgubili još jednog čoveka, koji je, takođe teško ranjen, pao iz sedla.

Džek Hardak se borio za svoj život. Borio se kao đavo ...

.... i uspeo je po drugi put da pobegne.

Nikad više neće nekom čoveku uspeti da tako lako pobegne iz kašnjeničkog logora Vort. Od tog trenutka su straže bile udvostručene, a hodnici i kontrola prema izlazu su pojačani.

Ali ubici Džeku Hardaku je po drugi put uspelo da pobegne iz Fort Vorta. Sa dva brza konja jurio je otpadnik prema severu. Svakog časa je menjao konja, tako da je uspeo da umakne svojim gonjocima.

I opet je zločinac iza sebe ostavio jednog mrtvaca. Dobročudni i nešto maloumni crni stražar Sem Mičel je svoju dobroćudnost ovaj put platio životom.

Vajat Erp nije jahao prema Kanzasu. Njegov cilj — je bio Santa Fe.

Čutke je Dok Holidej jahao pored njega. Kad je čuo kuda Misurijanac namerava, gurnuo je šešir pa reče:

— Pa to je takođe lep grad. Možda tamo, konačno, nećemo imati nikakve muke. Već sam odavno želeo da igram u „Goldn Gejt” salunu ...

Sedeo je u „Goldn Gejt” salunu, za čojom presvučenim stolom, igrajući sa mladim bankarom Hemptonom. Oko devet sati je oko stola stajala gomila radoznalih posmatrača. Mladi Hempton je bio odličan igrač, ali posle dobitaka na po-

četku, morao je da spusti jedra protiv kockara.

Već prve noći je Dok Holidej dobio u Santa Feu čitav imetak.

Za to vreme je Misurijanac posećio šerifovu kancelariju u glavnoj ulici.

Četiri pomoćnika su nešto petljala sa nekim aktima, preuzetim nađenim stvarima i oduzetim oružjem.

Vajat je pitao za šerifa.

Jedan od pomoćnika, mali plavokosi momak, reče:

— Dođite, kasnije. Mister Bredli je na putu.

Vajat se bio već okrenuo.

Bredli?

Zastao je. Do đavola, da to nije... ali to nije bilo moguće! Den Bredli je mogao imati jedva dvadeset pet godina. Zar da je on ovde postao šerif?

Vajat se sećao Bredlija, zato što je jednom pre nekoliko godina sa svojim tadašnjim šefom, šerifom Brukom, bio gore u Dodžu, kuda su obojica otišla da preuzmu jednog kradljivca stoke, koga je Vajat bio uhvatio.

Bredli, mali Den Bredli! Jedva je to mogao da zamisli. Već i zato što su ovi pomoćnici bili od njega stariji a verovatno i iskusniji.

Vajat je još stajao na istom mestu, razmišljajući.

Tada ga gurne jedan od šerifovih pomoćnika:

— Hajde, kauboju, gledaj što pre da izađeš. Imamo posla! Sem toga, smrdiš na krave.

Vajat se okrete i pogleda čoveka u oči,

— Ja bih se na tvom mestu malo opreznije izražavao, mali — odgovori on i pođe ka vratima.

Tada ga pomoćnik šerifa okrenu i prodra se na njega:

— Slušaj ti, kravaru! Nalaziš se u kancelariji šerifa Santa Fea. U kancelariji mister Bredlija! A ne na livadi, ili u štali! Jel' ti jasno? Ako nije, odmah ću ti to razjasniti!

Vajat odmeri tog tridesetogodišnjaka.

— Vратиću se kada šerif bude bio ovde — reče on i okrete se.

— Ted, daj nauči tog kravara ponašanju — začu se jedan rezak glas sa zadnjih vrata.

Tek klimne glavom i zamahnu prema maršalovoj glavi.

Udarac promaši, ali zato Vajato-va leva ruka pogodi cilj. Pomoćni šerif izgubi tlo pod nogama.

Tamnoputi Džimi Gordon, koji je takođe nosio zvezdu pomoćnika šerifa, baci se na maršala, ali pljoštmični udarac u vrat ga obori na pod.

— Hej vi punjeni gusani! — začu se opet onaj glas sa vrata. — Kakvu li to gomilu od smeća imam...

Čovek naglo ućuta.

Vajat se okrenuo i pogledao ga u lice.

Iznenadjenje na obe strane.

Onda se plavokosi mršavi čovek na vratima počeo savijati od smeha. Jednim skokom našao se usred kancelarije.

Levo na grudima mu se presijavala šerifska zvezda.

— Vajat Erp! — viknu šerif. — Zar je to moguće! Maršal Erp iz

Dodža! Do đavola, pogledaj Mertens, priđi i stegni mu ruku. Za vas to mora biti čast da ste dobili par. šamara od tog čoveka! To je Vajat Erp!

Momci, kojima je to trebalo biti čast, što su primili nokaut od maršala iz Dodža, prilazili su pognute glave.

Vajat im pruži ruku, pa onda opet pogleda šerifa.

— Den Bredli — ili grešim?

Šerif klimne glavom:

— Radujem se da me se još sećate, Vajat. Vidite, onda sam bio momčić, a sada sam šerif. Šerif Santa Fea, najvažnijeg grada Zapada!

Pogledao je naokolo svoje pomoćnike, pa onda nastavi:

— Dakle, ja, istina, još nisam tako poznat kao vi, maršale, ali to još može da bude.

Opet se glasno nasmejao, pa se onda okrenu ka vratima sporedne prostorije.

— Dođite, Vajat! Ovde ima sporednih prostorija. Ovde nije tako tesno i primitivno kao kod vas gore u Dodžu! Pre je to kod Bruka bilo drugačije. On nije polagao na izgled prostorija, ali meni je potreban prostor, razumete li?

Vajat klimne glavom, iako nije baš sasvim razumeo.

Bredli otvori jednu flašu, ali Vajat odbi piće.

Bredli zapali cigaretu, pa se opet nasmeja.

— Da, sećam se. Ni onda niste pili. Do đavola! Vajat Erp u Santa Feu! Jedva to mogu da verujem! Koje dobro vas dovodi ovamo? Mogu li vam šta pomoći? Kako izgleda u

Dodžu? — Jel Bat Masterson još kod vas?

— Da — prekide ga Misurijanac nešto zlovoljno.

Bredli se nagne preko stola.

— A Dok Holidej — kako je njemu?

— Dobro.

— Ja sam onda jedno veče iskoristio za to da ga u „Long Brenč” salunu posmatram dok je igrao poker. Nebesa, ala je to bio igrač! Tada je imao protiv sebe braću Dzenkins. One lukave kantaške ajkule. Oni su takođe pre četiri meseca bili u Santa Feu. Do đavola, ala ih je Holidej onda udesio! Bilo je to pravo uživanje gledati!

Govorio je mnogo i glasno. Očigledno mu je prijalo da samog sebe čuje kako govori.

I vrlo brzo je skrenuo razgovor na svoju ličnost. Govorio je o svojim uspesima, kao lovca na zločince, o svom ugledu koji uživa kod građana u Santa Feu, o svom uspehu kod žena i o stvarima koje je uveo tamo.

— Vidite, na primer, ova velika kancelarija. To je napredak, Vajat. To morate priznati. Pa šerif Santa Fea ne može valjda sedeti u nekoj maloj brvnari...

Prvi put za pola sata maršal ga prekide.

— Ne znam, Bredli. Mislim da nije važno kakvu kancelariju ima čuvar zakona. Daleko mi se čini važnije šta obavlja.

— Kako to mislite? — Onda se opet glasno nasmeja. — Vaša sreća je da ste Vajat Erp! Ja reagujem munjevito! Dakle, znam da ste jedan od najbržih ljudi na Zapadu —

ali — hm... šta mislite sa tim — šta obavlja? Ne mislite valjda da ja ne obavljam dobro svoju dužnost? Onda ste na pogrešnom putu. Nikada ranije šerif Santa Fea nije činio toliko kao ja. Ja...

— A kako je to bilo sa Brukom?
— upita Vajat Erp kao usput.

Bujica slavopoljki mladog čuvara zakona bila je zaustavljena.

— Sa Brukom? A kako bi to bilo? — On — on je ovde bio šerif...

— Prilično dugo, zar ne?

— Da — Bredli sleže ramenima.
— Pa da, nekoliko godina je to bilo.

— A sad?

— Šta sad? Zar ne znate šta se dogodilo?

Vajat se pravio kao da ništa ne zna.

— Šta se dogodilo?

Bredlijevo lice najednom dobi još tvrdi izraz.

— Bruk sedi u Fort Vortu.

— A...?

— Da. Osuđen je na doživotan prisilan rad.

— Zbog čega?

— Zbog pljačke — i ubistva.

Vajat izvadi jednu od svojih dugih cigara iz džepa, odgrize vrh i pripali šibicu.

Bredli je ustao. Išao je nemirnim, slabo odmerenim koracima gore — dole. Dok je govorio, stalno je svoje reči pratio teatralnim pokretima.

— Vidim da ste začuđeni. I mi smo to bili, to vam se mogu zakleti, Erp. Ali jedno je sigurno: Ja sam uvek znao da on nije u redu.

Ja sam to znao i rekao gradonačelniku.

— Jel...? Vajat podiže levu obrvu. — Vi ste to rekli gradonačelniku.

— Da, zapravo onda kada su ga uhvatili...

— Ko ga je to uhvatio?

— Zapravo, niko ga nije uhvatio. On je sam došao nazad, pošto je sklonio zlato.

— Aha.

Bredli podiže svoje bezbojne obrve, koje su bile srasle iznad nosa.

— A zašto vas interesuje ta stara priča? To je prošlost. Bruk je tada dobio dvanaest godina. Kad je pre nekog vremena pokušao da pobegne iz kašnjeničkog logora, ubio je jednog stražara. Sada je tako — zauvek.

Vajat je osluškivao odjek ovih poslednjih reči. Gotovo mu se činilo da iz njih izbija neko zadovoljstvo, šta više radost.

Da li je to bila samo radost zato što je taj čovek, koji je među čuvarima zakona uživao ugled, konačno bio uništen?

Jel' to bilo zadovoljstvo zbog ličnog uspeha? Uspon od nekada poslednjeg, malog pomoćnika šerifa do mesta gradskog šerifa Santa Fea?

Vajat je zamišljeno uvlačio dim iz svoje cigare, gledajući kroz duvanski dim u lice mladog šerifa, koje je već bilo izabrano oštrim crtama.

Bez sumnje je taj čovek bio pun energije, jer inače ne bi uspeo da već u tim godinama obavlja taj posao.

Ali kako je postao šerif Santa Fea?

Ovo pitanje Misurijanc nije glasno postavio.

Ustao je, pa reče da će možda navratiti još jednom pre nego što pođe iz grada.

Bredli klimne glavom, pa opet sa bujicom reči objasni da će ga to veoma veseliti.

Vajat je već bio na vratima, kada još jednom promisli o tim rečima.

Ovaj put je jasno primetio: nisu bile iskrene.

Baš naprotiv: šerif Bredli se baš ne bi veselio da ga još jednom vidi tu, u svojoj kancelariji.

—o—

Kasno posle pola noći ustao je Džordžijanc od kartaškog stola.

Bankarev sin je sedeo, bleđa lica, buljeći u svoje tanke prste, koji su ležali, lagano podrhtavajući na zelenoj čoji. Krupne graške znoja su mu se pojavile na čelu.

Holidej je zapalio jednu od svojih dugih cigareta — otpio jedan gutljaj brendija, pa reče:

— A sad, hoće li biti glavobolje — sa ocem?

Mladi čovek podiže glavu. Umroran osmeh mu se pojavi na licu.

— Glavobolje? — Ne, to je bio moj novac. Dobro sam znao protiv kakvog protivnika igram. Nisam imao nikakvu šansu protiv vas, Dok Holidej!

Džordžijanc je znao zašto je Vajat Erp dojahao ovamo. Nagnuo se nad sto, prema mladom bankaru,

— Rado bih svoj novac uložio kod vas, mister. Nadam se da je tamo siguran.

Onaj drugi klimne glavom.

— Da, tamo je siguran.

— Sigurno ima mnogo ljudi koji su se na taj način kod vas osigurali.

— Kako to mislite?

— Pa, nadam se da uz moj novac neće tamo ležati samo novac rančera, koji ga obično kod sledeće kupovine stoke podignu.

Mladi bankar se trže.

— Možete biti sasvim mirni, Dok. Imamo puno bogatih ljudi u gradu.

Holidej se opet uspravi i pogleda preko ka šanku, gde je upravo primetio maršala.

— Tako baš neće biti. Santa Fe je, istina, veliki grad, ali do velikog bogatstva ovde niko ne dolazi tako lako...

Četvrt časa kasnije kockar iz Dodž Sitija znao je ime svakog stanovnika Santa Fea, koji je u banci imao preko sto hiljada dolara.

Holidej se pozdravio sa najdosadnijim izrazom lica na svetu i pođe napolje. Na drugom uglu stiže ga maršal.

— Jeste li nešto saznali?

— Ne previše — odgovori Holidej. Onda ga obavesti šta je saznao.

Vajat odmah zapisa imena, a onda ispriča o poseti šerifovoj kancelariji.

— Bredli? — brzo izgovori kockar. — Pa to je nemoguće. Onaj mali plavi momak sa svetlim očima, koga je Bruk nazivao „Dečje lice“?

Tačno. Sada se i Vajat setio da je šerif Bruk tada svog mladog pratioca zvao „Dečje lice”.

Holidej u velikom luku baci cigaretu na ulicu.

— Zar mislite da je moguće...?

— Nije izgovorio rečenicu do kraja.

Maršal je već posle prvih reči svog prijatelja slegao svojim širokim ramenima.

— Ko bi to mogao znati! Imao sam na svaki način osećaj da se suviše bučno ponašao. Naravno, mogao sam se i prevariti, ali čini mi se da sa njim nešto nije u redu. Možda se samo oseća nesiguran...

— A možda ste ga vi tek sada onespokojili. Jer šta bi jednom mladom šerifu moglo nezgodnije doći nego baš Vajat Erp?

— Imam dosta prijatelja među mladim šerifima.

— Znam, ali jedan ambiciozan momak bi želeo sam da briljira.

Vajat je razmišljao. Šta li je bilo sa tim šerifom Bredlijem? Da li je imao nešto da krije? Zar sa svakim tako postupa, sa kim dolazi u kontakt? Ili je to stvarno bio njegov način i nastup? Možda ga je zvezda načinila takvim? Konačno, nije to bilo jednostavno — biti šerif Santa Fea.

Oba čoveka su išla lagano dalje ispod nastrešnica.

Najednom Vajat zgrabi Džordžijanca za rukav.

Sa druge strane nailazio je jedan čovek srednjeg rasta. Levo, na njegovim grudima, blistala je šerifska zvezda.

Holidej šapnu maršalu:

— Pustite me za trenutak da porazgovaram sa njim. Možda me neće prepoznati.

Vajat sleže ramenima.

— Nemojte se zavaravati. Malo pre mi je govorio o vama.

— Ipak ću pokušati. Mene ljudi ne prepoznaju tako lako kao vas.

Vajat šmugnu u sporednu ulicu.

Holidej ostade u mraku nastrešnice, čekajući, dok Bredli nije stigao do njega.

— Broveče šerife — reče on poluglasno.

Bredli zastade i dotakne rub šešira. U slabom svetlu, koje je dolazilo iz saluna, samo nejasno je video figuru Džordžijanca — nije ga prepoznao.

— Nepoznati u gradu?

— Da. Tražim dobar smeštaj.

Bredli odmeri kockara. Hm, čovek je bio dobro obučen. Trebalo bi mu preporučiti „Astorijsku”.

Holidej mu zato ponudi cigaretu.

To je bilo prilično riskantno, jer je šerif mogao na svetlu šibice da mu vidi lice.

Ali nije ga prepoznao.

Holidej postavi još nekoliko pitanja, pa se onda kao iznenadi:

— Hej, da niste vi lično šerif Bredli?

— Da...

— Do đavola, to me naročito veseli. — Holidej mu pruži ruku i snažno je stegne. — Mnogo sam o vama slušao, mister Bredli.

Nekoliko minuta kasnije šerif je Džordžijancu ispričao više nego što bi to smeo. Nije dorastao kockarevoj inteligenciji, pa je pustio da ga ovaj ispita o svemu.

Holidej se oprostio od njega. Iznenada mu se strašno žurilo, pa ne pođe u pravcu preporučenog hotela.

Bredli je gledao za njim. Tako, mislio je u sebi, ovome sam pokazao svoj autoritet. Skoro se istopio od strahopoštovanja.

Holidej nestade u jednoj sporednoj ulici i uskoro primeti ispred sebe Vajatovu siluetu.

Pošli su zajedno niz ulicu.

— Nije me prepoznao.

Vajat klimne začuđeno glavom:

— Kako je to samo bilo moguće?

— To vam mogu ispričati: Onaj naduvenko vidi samo sebe. Ispričao mi je za borbu oko zvezde. Pri tome je dosta često spominjao Hemptna.

— Hemptn? Ovde postoji banka Hempt.

— Tako je, i mladi Hemptn je njegov prijatelj...

Upravo u to vreme je jedan čovek jahao sa istoka u grad. Izgledao je bedno. Konj na kome je sedeo jedva se kretao. I drugi konj, koga je čovek vodio za sobom, teturao se umorno napred.

Džek Hardak je stigao u Santa Fe.

Ovaj put je bio tako izmenjen, da ga ne bi prepoznala ni njegova rođena majka.

Lice mu je upalo kao u mrtvaca. I oči su mu upale, a koža mu je bila zategnuta na licu kao pergament. Odbegli robijaš je bio smrtno bolestan. Ovaj put mu sloboda nije vratila zdravlje.

Istina, nije se morao plašiti da bi ga bilo koji šerif prepoznao, ali, s obzirom na njegovo jadno fizičko

stanje, to mu je već bilo sasvim svedjedno.

Možda bi već davno umro tokom tog dalekog putovanja, da ga nije održala pomisao na zlato.

Fred Grifit je bio u pravu: Šerif Bruk nije bio kradljivac! Prema tome je neki drugi čovek morao oteći plen.

On je zločinca doterao tamo u grad, onda kada je pobegao sa zlatom. Poput neke magične sile privlačio ga je taj grad Santa Fe.

Pred prenoćištem Bilija Londna sišao je ubica sa konja. Oba konja odveo je u usko dvorište, pa ih predade starom konjušaru da se pobrine za njih. Zatim, teturajući se, pođe prema zgradi prenoćišta.

Gore, na vratima, išla mu je u susret jedna mlada žena. Zapanjeno je posmatrala stranca. Najpre je pomislila da je pijan. Ali sada, kada je prolazio pored nje, znala je da taj čovek jednostavno iscrpljen. Podupre ga i pomogne mu da uđe u kuću.

Četvrt časa kasnije, odbegli ubica Džek Hardak, u jednom malom sobičku na gornjem spratu kuće, gledao je prema prozoru koji je gledao na ulicu.

Bio je i pio, čak je uspeo i prašinu da spere sa sebe. Sada je ležao skriven u tom malom sobičku velikog grada, u kome niko nije ni slutio kakva se zver u ljudskom obliku ušunjala u njega.

Prozor je bio samo malo otvoren, a odozdo su dopirali šumovi sa ulice. Upravo je čuo zveckanje nekih velikih teksaških mamuza.

Ubica nije ni slutio da te mamuze pripadaju čizmama čoveka ko-

ga je najviše mrzeo na svetu, a koga se ujedno najviše i plašio.

Vajat Erp je prolazio sa Dok Holidejem prema velikoj beloj kući, u čijem prizemlju se nalazila Hemptn banka.

— Malo je kasno za posetu — reče maršal.

— Aha — odgovori Holidej. — Ali ipak ne prekasno. — Tim rečima pokuca na velika bogato ukrašena vrata, prema kojima je vodilo nekoliko kamenih stepenica i mesingani gelender.

Nad ulazom je tinjala svetiljka. Tada se vrata otvoriše. Jedan sedokosi crnac je podigao petrolejku da bi bolje video ljude koji su stajali napolju.

Maršal je pitao za mladog mister Hemptna.

— Nije ovde — odgovorio je crnac.

— Šta je to, Tom? — začuo se glas jednog starijeg čoveka iz hodnika.

Sluga se okrenuo.

— Ovde su dva čoveka, ser, koji bi hteli govoriti sa vašim sinom.

Stari Hemptn, kratkonogi debeljko, prilazio je teško dišući.

— Moj sin nije ovde. — Možda bih vam ja mogao pomoći.

Vajat odmahne.

— Ne, hvala. Onda ćemo sa vašim dopuštenjem doći sutra.

Obojica su skinuli šešire i pošli.

Do prvog ugla. Tada Vajat zastade.

— Jeste li šta opazili?

— Da, stari je lagao.

— Kako ste došli na to?

— Zato što je već i crnac lagao.

— Tako je...

Obojica su pošla u paralelnu ulicu, odakle su mogli da vide dvorište Hemptnovih.

Holidej je pokazivao na jedan osvetljen prozor. Iako je udaljenost bila gotovo pedeset jardi, kockar reče:

— To je on.

Vajat se osloni o kapiju i opipa je malim prstom desne ruke, zamišljeno isturivši donju usnu.

— Pretpostavljam — reče Holidej — da nas je čak i video.

— Ali on me ne poznaje.

— Ko zna, ali na svaki način poznaje mene.

— Možda se plaši da ste hteli da razgovarate sa njim radi one priznanice, koju vam je dao u kockarnici.

— To je moguće — odgovori Holidej.

Najednom je Lajonel Hemptn nestao sa vidika one dvojice, a nekoliko minuta kasnije kapija se pažljivo otvorila.

— Dolazi — šapnu Misurijanac svom pratiocu, pa se brzo povuče nazad. Obojica su se zavukla u najbližu kapiju i odmah zatim su čuli korake koji su se približavali.

Kad je čovek prošao pored njih, Vajat pogleda u Džordžijanca.

Ovaj klimne glavom.

Lajonel Hemptn je išao krupnim koracima niz ulicu. Kad je stigao do prvog ugla, pošla su i ona dvojica za njim.

—o—

Uprkos strahovitom zamoru, begunac iz Fort Vorta nije nalazio sna. Stalno bi gledao prema prozoru, a misli su mu uvek išle istim tokom. Dok se nisu zaustavile u jednom malom ćor sokaku, u blizini...

Hardak je uvek iznova razmišljao o danu kada je one noći bio u Santa Feu: Bila je to noć od jedanaestog na dvanaesti april, kad je prodro kroz prozor u šaltersku prostoriju Beverli banke.

Znao je da će Bruk ići za njim. Zato je pokušao da spreči šerifa da ga brzo sledi. Hladnokrvno je pre toga bio gotovo pola sata u dvorištu šerifove kancelarije, pa je isekao kaiševe sa oba sedla, koja su ležala pored vrata štale.

Što nije odmah otišao, razlog je bio taj, što je čuo glas nekog čoveka, koji je sedeo pored otvorenog prozora kancelarije. Sa mesta gde je bio, Hardak je mogao samo da vidi njegove noge.

Čovek mora da je bio još veoma mlad i Hardak bi ga uvek mogao prepoznati po njegovom specifičnom glasu. Momak je, istina, nešto pio. Santa Fe je te noći slavio staru Navaju. Mnogobrojni trgovci su bili u gradu, a u krčmama je vladala živost. Samo je slučajno lopov Džek Hardak odabrao baš tu noć.

Dok je sada ležao u ovoj sobici, sećao se te noći. Ponovo je razmišljao o dvorištu stare šerifove kancelarije, kad je čuo napitog pomoćnika šerifa gde govori.

Možda su to bile nesvesne reči, koje je onaj pripiti momak govorio, ali se pokazalo da su one ipak zapele za neku vijugu Hardakovog mozga.

Momak je govorio o svom šefu, o šerifu. Možda je bio ljubomoran na šerifa. Na svaki način, onaj drugi sa kim je govorio rekao je na kraju: — Zaveži gubicu, Bredli, previše si pio...

— Bredli!

Begunac iz Fort Vorta se iznenađeno uspravi na svom ležaju.

Da nije izgovorio to ime?

— Bredli!

Džek Hardak nije osećao da je sav bio obliven znojem. Ustao je, obukao se i uzeo revolver sa noćnog stočića, pa napusti sobu.

Tri minuta kasnije je bio na ulici. Tamo je vladala živost. U tim časovima se Santa Fe tek budio.

Kao u snu, zločinac je išao putem ka šerifovoj kancelariji. Prešao je preko glavne ulice i nestao u sporednoj uličici.

Onda je stao pred mestom gde je nekada bila šerifova kancelarija. Bilo je to sada dvorište, na kome je u belom pesku ležao jedan stari kolski točak.

Hardak je stajao zgrčen od bolova, pa se zablene u slomljeni točak.

Najednom je iza sebe čuo korake.

Jedan čovek je išao niz ulicu. Bili su to lagani, umorni koraci nekog starog čoveka.

Zločinac je čekao dok je čovek stigao i onda bez pozdrava upita, promuklim glasom:

— Gde je Bredli?

Stari je kašljucao.

— Šerif? — upita on. — Mora da je kod kuće.

— Gde stanuje? — upita zločinac.

— Šerif? Pa zar vi to ne znate? On stanuje u najlepšoj kući u gradu. Pođite tom ulicom dole i levo na Gardn Hilu je njegova velika bela kuća. Ne možete je promašiti...

Hardak više nije čuo šta je stari govorio.

Teturao se niz ulicu prema Gardn Hilu.

—o—

Denije Bredli je stajao u svojoj dnevnoj sobi. Zapalio je cigaretu, pa iz jedne brušene flaše nasu gutljaj viskija.

Zatim pođe preko, do male komode, pa po sedmi put pusti da mu zavrta pesma Santa Fea.

Bredli je bio pijan. Dim cigarete mu je ulazio u oči, pa je trepćući gledao u kutiju iz koje je dolazila muzika.

Mladi šerif iz Santa Fea nije čuo kako su se iza njega otvorila vrata. I najednom, kada je muzika prestala, Bredli začu za svojim leđima neki šum, koji je svaki čovek u toj zemlji nepogrešivo poznavao: neko je natezao oroz revolvera.

Bredli se lagano okrenuo. Kad vide čoveka preko puta pored vrata, strah nestade iz njegovog lica, a umesto toga pojavi se podrugljiv osmeh.

Šta li je hteo taj jadnik? Taj skelet od čoveka?

Bredli gurnu cigaretu u levi ugao usana, pa stegne u desnoj ruci flašu viskija, a u levoj čašu, te reče glasno:

— Slušaj, ti, do sada nisam znao da strašila mogu i da hodaju.

— Mogu čak i da pucaju — odgovori Hardak oštro.

Bredli nagne glavu. U njegovim očima se pojavi blistavi sjaj.

— Šta hoćete? — viknuo je on.

Zločinac ga je hladno posmatrao.

— Zlato!

Bredli se trže.

— Jeste li poludeli?

— Ne znam. Možda i jesam, ali to ništa ne menja stvari.

— Na kakvoj stvari?

— Da hoću nazad svoje zlato.

Šerif promuća:

— Vaše zlato?

— Aha — frknu zločinac. — Moje zlato. Ja sam ga uzeo preko iz Beverlijeve banke. Ja sam bio u vašem dvorištu pa sam presekao kaiševe od sedla. Došao sam po dve bisage pune zlata. Bio je to najveći poduhvat mog života!

Šerif okrene glavu na stranu i oštro odmeri stranca. Lud? Ne, taj stranac nije bio lud. Sasvim sigurno.

Hardakov pogled je bio ulkočen.

— Gde je moje zlato, Bredli? — dahtao je on. — Ja hoću svoje zlato. Došao sam po njega, a Bredli mi ga je oduzeo. Ali on ga više nema.

Bredli napravi korak napred i viknu, ne mogavši da se savlada:

— On ga ima!

— On ga nema, Bredli.

— Idi u Fort Vort i pitaj ga! — derao se šerif.

Na licu, koje je više ličilo na masku, pojavi se jezivi smešak.

— Odatle i dolazim, Bredli!

— Iz kažnjeničkog logora?

— Aha. Iz kažnjeničkog logora. Ja sam Džek Hardak. Sigurno si čuo za mene.

Bredlijevo lice preblede kao kreč. Da. On je čuo za ubicu Džeka Hardaka. Dovoljno da je znao da se sa tim čovekom ne treba šaliti.

Tada je zločinac za sobom čuo neki šum. On se povuče u ugao iza vrata i šapne:

— Da nisi zucnuo, Bredli. Pucaću odmah.

Inače onoliko hvalisavi Bredli, bio je paralisam od straha.

Kroz hodnik su se čuli brzi koraci.

Zatim neko zakuca na vrata.

Hardak pogleda šerifa.

Bredli reče promuklo.

— Uđi!

Mladi bankar Lajonel Hemptn uđe.

— Den! — reče on. — Moram odmah sa tobom razgovarati. Dok Holidej je u gradu!

U Bredlijevoj glavi je bubnjalo kao u kovačnici.

— Dok Holidej!

Šerifova glava klonu.

— Den, šta ti je?

Ne podigavši glavu, šerif reče muklim glasom:

— Okreni se Hemptn.

— Šta...

— Napred, pođi preko i stani pored njega — začu Hemptn Hardaka iza sebe.

Mladi bankar se okrete i preplašeno ustuknu.

— Napred, stani pored njega — ciknu odbegli robijaš.

Hemptn posluša.

Za trenutak je zavládala tišina. Onda zločinac ponovo podiže revolver i reče:

— Slušaj me dobro, Bredli! Zlato nije kod Bruka. Kod tebe je!

Bredli podiže glavu. Njegove oči se neprirodno raširiše.

— Odakle ti ta pomisao — izmakne mu.

— Ti ga imaš — vikao je kažnjenik histerično.

Hemptn je gledao, ne shvatajući. Onda upita uzbuđenim glasom:

— Zašto mu ne odgovoriš, Den?

— A šta da kažem? — reče tiho šerif.

— Zar to znači da... — upita Hemptn.

— Da — vikao je Hardak. — To znači da sam u pravu. On ima zlato.

Onda se desilo.

Podmukli Bredli, koji je u desnoj ruci držao flašu, napravi jedan pokret.

Hardak okrete glavu. I već je flaša viskija bila na Hardakovom licu.

Džek Hardak pade, a da mu ne uspe ni da opali.

Bredli skoči i uze mu revolver.

Kažnjenik je klečao na podu. Sa njegovog čela kapala je krv.

— Ustani — naređivao je šerif.

— Ustani, Hardak! Ja ću te sada ubiti. Zakon mi daje pravo da ubijem odbeglog razbojnika i ubicu.

Hemptn skoči napred i obesi se o šerifovu ruku.

— Den, Den, to ne možeš da učiniš! Slutio sam da nešto nije u redu sa tvojim zlatom i da je šerif Bruk nevin sedeo u Fort Vortu. Ali

sve to nije ništa prema jednom ubistvu!

Bredli odgurnu od sebe bankara i hladno ga pogleda.

— Ti previše znaš, Hemptn.

Upravi oružje u čoveka koji ga je smatrao prijateljem.

Tada skoči čovek, koji je dva puta uspeo da pobegne iz Fort Vorta i baci se na Bredlija.

Hardak je uspeo ponovo da dođe do svoga revolvera.

Ali on nije računao sa Hemptonovom odanošću prema Bredliju.

Hemptonu se najednom u ruci stvorio mali revolver sa četiri metka.

Bredli se promuklo nasmeši.

— U redu, pucaj Hardak! Hemptn će te ipak povesti sa sobom.

Dva hica prasnuše u prostoriji.

Hardak i Hemptn gledali su jedan u drugog.

Njihovi revolveri su ležali na podu.

Preko, pored otvorenog prozora, stajao je Vajat Erp.

— Lepa večernja zabava. Tako mi se bar čini.

Hardak i Bredli su najednom prebledeli.

— Vajat Erp — omakne se Bredliju. Onda najednom glasno povi-ka. — Divno, Vajat! Dolazite u pravom trenutku. Ovde možete odmah povesti jednog bandita, kakvog još niste videli.

— Povešću dva bandita, Bredli — reče Vajat ledenim glasom.

Tada se Bredli baci napred, da bi se domogao Hardakovog revolvera, ali istog trenutka se otvoriše vrata i neko odbaci oružje daleko pod orman.

Kockar je stajao kod otvorenih vrata.

— Helo, šerife! — reče on mirno. — I maršal bi rado čuo priču koju ste mi malo pre ispričali.

— Dok Holidej! — prasnu Bredli. — Idite do đavola! A šta sam vam to ispričao?

— Pričali ste mi priču prljavog malog momka, koji je jednog poš-tenog šerifa poslao u kažnjenički logor, da bi zatim sa plenom jednog razbojnika kupio glasove građana u jednom lepom gradu.

— Zar to da sam vam pričao?

— Zar niste? — začudi se Holidej. — Svejedno. Ako niste onda će biti vremena da to ispričate.

Za vreme tog razgovora Hardak je stajao po strani. Najednom pokuša da pobegne.

U desnoj kockarevoj ruci bljesnu revolver.

— Nemojte nam praviti toliko posla, Hardak. Čini mi se da maršal više ne bi imao volje da vas još jednom vuče u Fort Vort. Znam kraći put da se to završi.

Hardak se povuče. Video je ledeni pogled u kockarevim očima, te počeo da drhti celim telom. Kao crv je drhtao za ono malo života, što mu je još bilo ostalo.

— Maršale — viknu on kreštavim glasom. — Nećete valjda dozvoliti da me ustrelj? Nećete valjda dopustiti da me smakne kao jednog...

— Kao jednog prljavog bandita. Kao jednog razbojnika! — začu se Holidejev nemilosrdan glas.

Maršal skoči preko prozora i uđe u sobu.

[— Hardak, dođite ovamo!

Spuštene glave zločinac je prilazio čuvaru zakona. Brzim pokretima Vajat Erp mu je vezao ruke na leđa. Onda ga odgurnu na stranu.

— Bredli, dođite ovamo!

[Šerif Santa Fea podiže glavu.

— Šta hoćete, Erp? Nemate pravo da...

Holidej ga prekide i prisloni mu revolversku cev u leđa.

— Polazi psino i ostavi se blebetanja.

— U Fort Vortu sedi pošten čovek koji čeka smenu.

KRAJ

Čitaoci mogu dobiti niže navedene sveske „Crtañih romana“ ako uplate na ček račun br. 657-1-155, NIP „Forum“, Novi Sad, po 1.— din. po svesci i ukupno 0,30 din. za poštarinu.

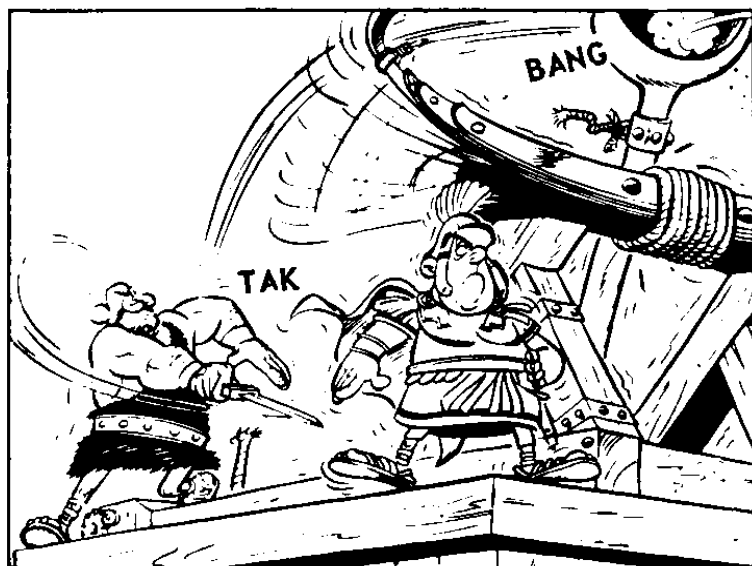
1. Divlji vetar	81. Uzvodno od Kalgarija
2. Tajanstveni došljak	82. Misterija u rudniku
3. Bitka za ranč	88. Zlato Ontarija
4. Napad iz svemira	91. Zamka
5. Okean gori	93. Srebrno sedlo
6. Zamka za ubice	94. Sin poglavice
7. Crna lisica	95. Krv i zlato
8. Klopka	96. Dvostruka klopka
9. Zlato apača	97. Dinamitaši
10. Obračun u Teksasu	98. Noću se puca
11. Bell poglavica	99. Maskirani jahač
12. Posao za Karsona	100. Karson na tragu
41. Kolorado Kid	101. Grad bezakonja
42. Osvetnici	102. Rat Dejvi Kroketa
44. Pošera	103. Kansas deli pravdu
45. Crni jahač	104. Kidnaperi
46. Avetinjski grad	105. Karson i vrač
47. Pacifik ekspres	106. Konjokradice
48. Zlatni ekser	107. Patrola na Pekosu
49. Roj Renk i provainici	108. Stranac u sedlu
50. Poslednji od Džemsovih	109. Pobuna u Meksiku
51. Daltoni dolaze	110. Dejvi Krokot i pirati
73. Miran grad	111. Kansas protiv Samsona
74. Napad na voz	112. Hrabri narednik
75. Na ratnoj stazi	113. Napad na banku
76. Požar na jugu	114. Sljuksi napadaju
77. Pustinjski saputnici	115. Po cenu života
78. Komančerosi	116. Jahač iz Arizone
79. Bitka za Dakotu	117. Fantom visokih brda
80. Šerif bez značke	

118. Dejvi Krokēt u opasnosti
119. Šerif se vraća
120. Ucenjivači
121. Unakrsna vatra
122. Tajna misija
123. Stranci na ranču
124. Ko je ubica?
125. Misuri u plamenu
126. Ratnički prolaz
127. Značka za hrabrost
128. Pljačkaši
129. Diližansa za Hjuston
130. Poslednji lov
131. Prolaz Karibu
132. Brži od najbržeg
133. Osvetnik
134. Salun
135. Močvara
136. Zemlja Komanča
137. Čejen
138. Žeđ za zlatom
139. Rukavica smrti
140. Banditova osveta
141. Nasilje
142. Rančеров sin
143. Bekstvo iz Jume
144. Čovek s koltom
145. Ovčar
146. Vođa karavana
147. Indijanski borac
148. Dug časti
149. Zakon kolta

150. Poslednji metak
151. Zasede kod Liti Neka
152. Kockar iz Alama
153. Duh rudnika srebra
154. Bandit s maskom
155. Žig srama
156. Kalamiti Džejn
157. San Francisko
158. Šerif bandit
159. Zaseda u Rinkonu
160. Srebrni kolt
161. Farma na Red Riveru
162. Lovci bufala
163. Levoruki revolveraš
164. Šerif iz Glenhorna
165. Poglavica Komanča
166. Grad bez zakona
167. Na ratnoj stazi
168. Bekstvo sa vešala
169. Karavan
170. Balada o koltu
171. Prognanik Lu
172. Begunac
173. Smrt u preriji
174. Do pakla i natrag
175. Osvetnik
176. Povratak u Grin Bes
177. Pohod na Atlantu
178. Čovek bez imena
179. Slomljena strela
180. Smrt na Rio Grande
181. Izvidnik
182. Krvavo jutro

ČETVRTKOM
U PRODAJI

PANORAMA

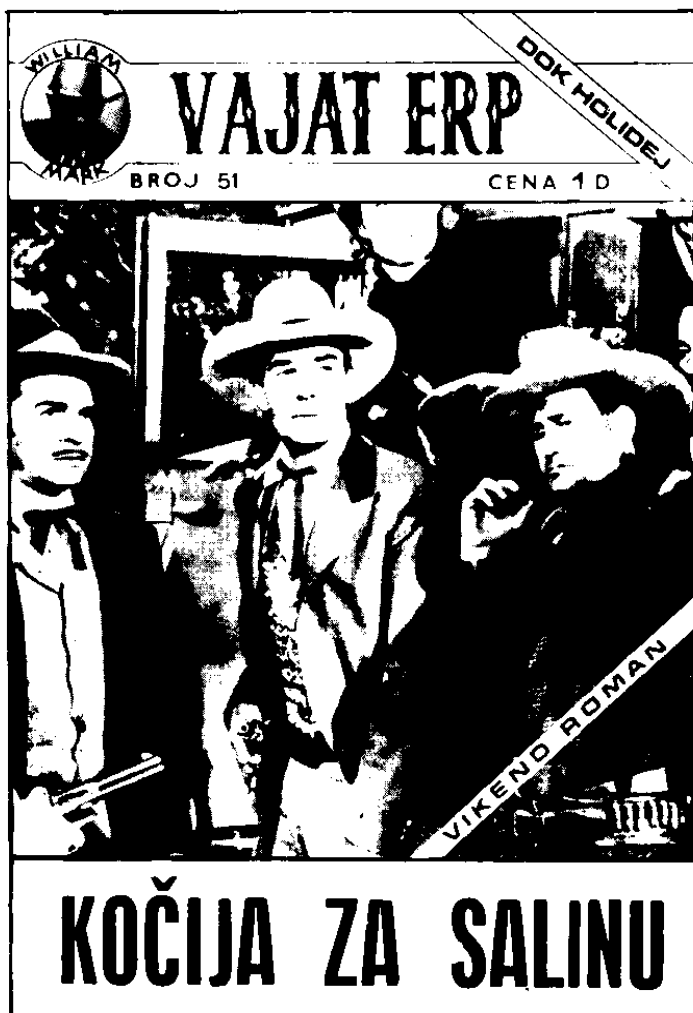
NOVO ! NOVO ! NOVO ! NOVO !

PETI BROJ

STRIPOTEKE „PANORAMA“

U OKTOBRU

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

IZDAJE I STAMPA NIP FORUM, NOVI SAD, VOJVODE MISICA 1.

ODGOVORNI UREDNIK: TOMISLAV KETIG

OKTOBAR 1969.